

Europeiska
kommissionen

HANDLINGSPLAN FÖR DEN EUROPEISKA PELAREN FÖR SOCIALA RÄTTIGHETER

När vi övervinner pandemin, förbereder nödvändiga reformer och påskyndar den gröna och digitala omställningen anser jag att det är dags att också anpassa det sociala regelverket. Ett regelverk som garanterar solidaritet mellan generationerna. Ett regelverk som belönar företagare som tar hand om sina anställda. Som är inriktat på jobb och öppnar möjligheter. Som skapar lika villkor för kompetens, innovation och socialt skydd.

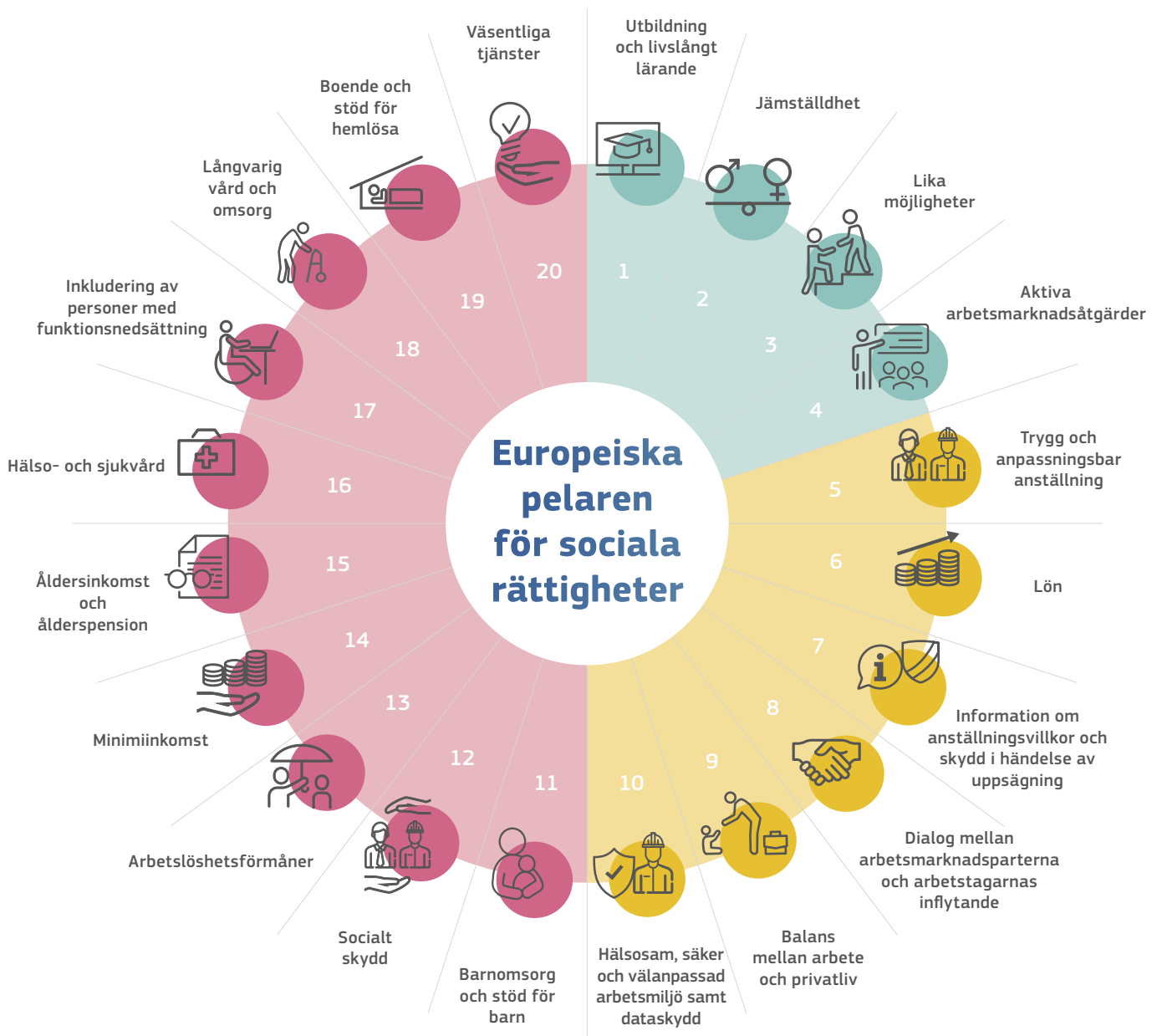
*EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen
(tal till Europaparlamentet den 20 januari 2021)*

Omställningen till en grönare, rättvisare och mer inkluderande framtid kommer att medföra kostnader och utmaningar på kort sikt. Det är därför mycket viktigt att stödja förändringarna och att hjälpa samhällen och individer att anpassa sig till den nya världen. Detta kräver att man noga uppmärksammar sociala frågor. Den europeiska pelaren för sociala rättigheter bör genomföras på EU- och medlemsstatsnivå med vederbörlig hänsyn till respektive befogenheter.

*Europeiska rådet –
En ny strategisk agenda 2019–2024*

Europaparlamentet betonar att framsteg mot ett hållbart, rättvist och inkluderande socialt Europa kräver ett starkt gemensamt engagemang för både främjandet av FN:s Agenda 2030 och genomförandet och förverkligandet av principerna och rättigheterna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter..

*Europaparlamentets resolution om ett starkt socialt Europa för rättvisa omställningar
(den 17 december 2020)*

Ett Starkt Socialt Europa För en Rättvis Omställning Och Återhämtning

Ett starkt socialt Europa handlar om människor och deras välbefinnande. Europa har världens mest jämlika samhällen, de högsta standarderna när det gäller arbetsvillkor och ett brett socialt skydd. Konkurrenskraftig hållbarhet¹ är kärnan i Europas sociala marknadsekonomi, där målet är en modell för hållbar tillväxt för alla som ger bäst resultat för människorna och planeten. Europas sociala och ekonomiska resiliens vilar på denna unika modell².

Människorna i Europa värdesätter denna unika sociala och ekonomiska modell och förväntar sig att den ska skapa möjligheter för alla oavsett kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Unionens ambition är att leva upp till löftet om delat välstånd. Detta är också löftet i den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen 2017.

Klimatförändringar och miljöförändringar, digitalisering, globalisering och demografiska trender förändrar snabbt våra vardagsliv. Covid-19 har orsakat ytterligare drastiska förändringar i våra jobb, utbildning, ekonomi, välfärdssystem och sociala liv. Det är i tider av djupgående omvandlingar som dessa som vår sociala väv testas. Människorna i Europa håller med all rätt fast vid löftet om en fungerande social marknadsekonomi med arbeten som möjliggör ett anständigt liv och skydd i svåra tider. Nio av tio personer anser att sociala Europa är viktigt för dem och bör erbjuda lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden samt rättvisa arbetsförhållanden och socialt skydd³. Att förbättra och anpassa vårt "sociala regelverk" – att främja en ekonomi som fungerar för människor och främja sociala framsteg – står i centrum för Europas svar på dessa förändringar.

1/ Se den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021, COM(2020) 575 final.

2/ COM(2020) 493 final av den 9 september 2020.

3/ Särskild Eurobarometer 509 om sociala frågor i mars 2021.

De kraftfulla politiska åtgärderna mot covid-19-pandemin på både nationell nivå och EU-nivå har varit framgångsrika när det gäller att begränsa dess konsekvenser för sysselsättningen och samhället. Med stark enighet och samordning har den europeiska solidariteten gett stöd till medlemsstaterna för att införa system för korttidsarbete och liknande åtgärder för att behålla arbetstillfällena i syfte att minska arbetslösheten i hälsonödläget. Detta har bidragit till att upprätthålla sysselsättning, inkomster och ekonomi.

Samma enighet, samordning och solidaritet kommer att behövas även under de kommande åren för att ta steget till ett grönare och mer digitalt decennium där européerna kan utvecklas. De utmaningar som ligger framför oss i varierande grad är dock desamma i alla medlemsstater. Vi måste sträva efter ett nytt "socialt regelverk" som säkerställer solidaritet mellan generationerna och skapar möjligheter för alla, belönar företagare som tar hand om sina anställda, fokuserar på arbetstillfällena och främjar bättre levnads- och arbetsvillkor, investerar i högkvalitativ och inkluderande utbildning, kompetens och innovation samt säkerställer ett fullgott socialt skydd för alla. Vi måste stärka de sociala rättigheterna och stärka den europeiska sociala dimensionen i all unionspolitik i enlighet med fördragen⁴. Detta kommer att säkerställa att omställningen till klimatneutralitet, digitalisering och demografiska förändringar är socialt rättvis och rimlig och kommer att göra den europeiska gröna given och det kommande digitala decenniet 2030 till en framgång för alla européer.

De 20 principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter är en ledstjärna för att styra oss mot ett starkt socialt Europa och fastställa visionen för vårt nya "sociala regelverk". De uttrycker principer och rättigheter som är avgörande för rättvisa och välfungerande arbetsmarknader och välfärdssystem i 2000-talets Europa. Vissa principer bekräftar rättigheter som redan finns i unionens regelverk. Andra sätter upp tydliga mål för vägen framåt eftersom vi tar itu med de utmaningar som följer av den samhälleliga, tekniska och ekonomiska utvecklingen.

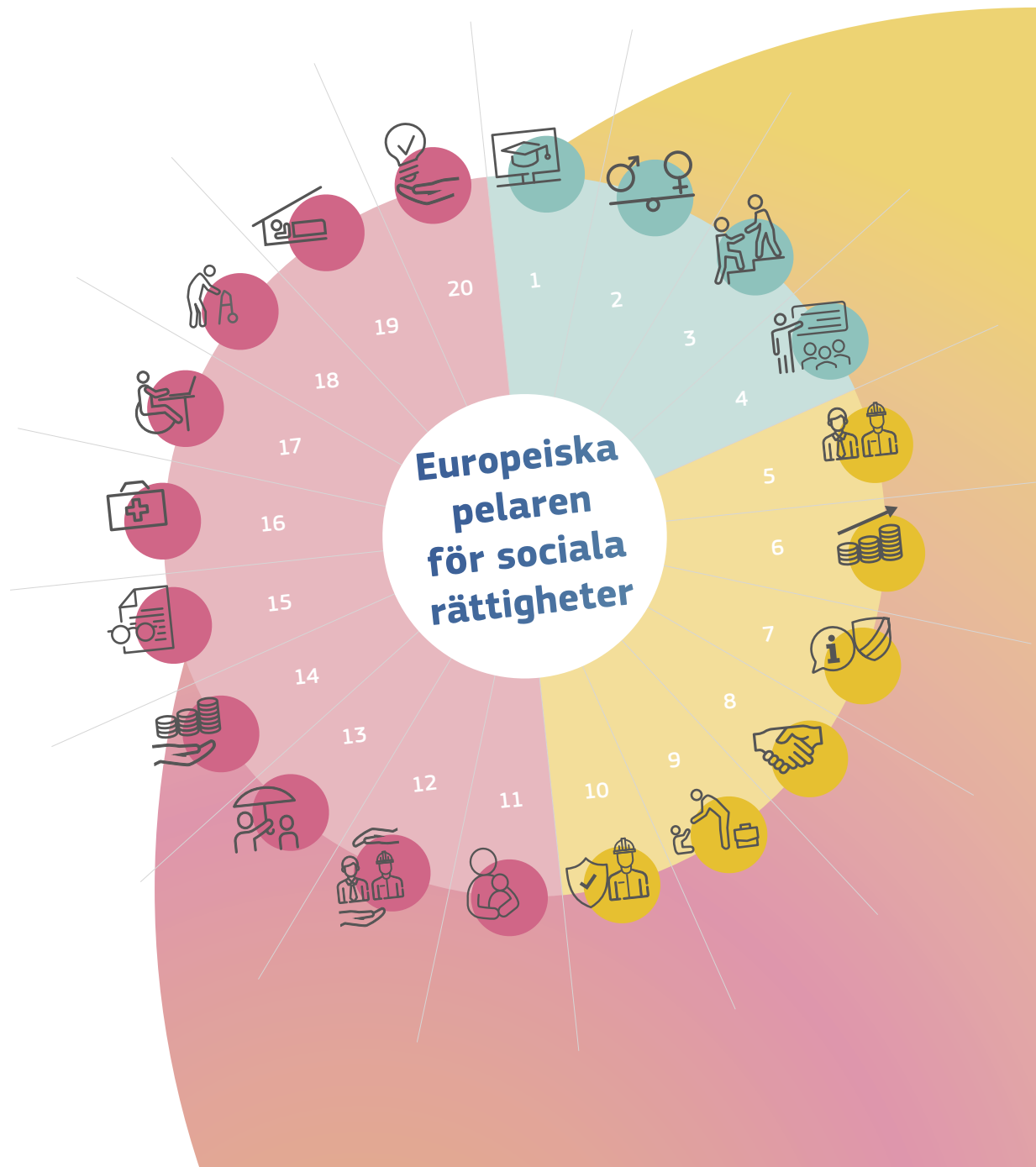
Ett verkningsfullt genomförande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter är nu viktigare än någonsin och är i hög grad beroende av beslutsamhet och åtgärder i medlemsstaterna som i första hand ansvarar för sysselsättnings-, kompetens- och socialpolitiken.

Åtgärder på EU-nivå kan komplettera nationella åtgärder och **denna handlingsplan är kommissionens bidrag till genomförandet av principerna i den sociala pelaren**, med uppmaningarna från EU:s ledare⁵ och Europaparlamentet.

Handlingsplanen bygger på ett omfattande samråd som inleddes för omkring ett år sedan⁶ där mer än 1 000 bidrag kom in från medborgare, EU-institutioner och organ, medlemsstater, regionala och lokala myndigheter, arbetsmarknadens parter och det civila samhällets organisationer⁷. I handlingsplanen anges ett antal EU-åtgärder som kommissionen har åtagit sig att vidta under den innevarande mandatperioden med utgångspunkt i de många åtgärder som vidtagits sedan proklamationen av den europeiska pelaren för sociala rättigheter i Göteborg⁸. Den innehåller också tre mål på EU-nivå som ska uppnås senast 2030 som kommer att bidra till att styra nationell politik och nationella reformer.

- 4/ Fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt 2016/2020-03-01, se artiklarna 3 och 9.
- 5/ Europeiska rådet, den 20 juni 2019, En ny strategisk agenda för EU 2019–2024.
- 6/ COM(2020) 14 final av den 14 januari 2020.
- 7/ Resultaten av samrådet presenteras i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer detta meddelande (SWD(2021) 46 final).
- 8/ I det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar (SWD(2021) 46 final) och bilaga 1 till detta meddelande beskrivs dessa åtgärder.

Det sociala toppmötet i Porto i maj 2021 kommer att ge tillfälle till att samla krafter för att på högsta politiska nivå förnya åtagandet att genomföra den sociala pelaren. Denna handlingsplan utgör kommissionens bidrag till det sociala toppmötet i Porto. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och andra relevanta aktörer, till exempel regionala och lokala myndigheter samt det civila samhället, att gemensamt sträva efter att påskynda genomförandet av pelaren inom sina respektive behörighetsområden och snabbt förverkliga dess principer. Så att ett starkt socialt Europa fortsätter att vara en förebild för världen.

Tre Eu-Mål För 2030

Ett starkt socialt Europa är grunden inte bara för människors välbefinnande och välbefinnande utan även för en konkurrenskraftig ekonomi. En kompetent innovativ arbetskraft som kan forma och anpassa sig till den gröna och digitala omställningen kommer att vara avgörande för detta.

På tröskeln till ett nytt decennium måste dock fortfarande mycket göras för att man ska uppnå höga nivåer av sysselsättning, kompetens och anställbarhet samt skapa robusta system för socialt skydd i EU. I december 2020 var 16 miljoner människor utan arbete och ungdomsarbetslösheten var 17,8 %, vilket är betydligt högre än den totala arbetslösheten. Lågutbildade lågavlönade arbetstagare och tillfälligt anställda var de första som sades upp på grund av covid-19-utbrottet. Migranternas deltagande på arbetsmarknaden påverkades också oproportionerligt av pandemin⁹. Även om färdigheter är avgörande för att rusta människor för de nya gröna och digitala arbetstillfällena och skydda arbetstagare från arbetslöshet deltar under 40 % av de vuxna i någon form av utbildning varje år, och det finns fortfarande alltför många unga som endast har låg kompetens eller som inte har en utbildning på gymnasienivå¹⁰. Kvinnor, som 2018 fortfarande tjänade i genomsnitt 14 % mindre än män, står fortfarande för huvuddelen av omsorgsansvaret i hushållet och kämpar för att komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden, vilket även påverkar deras pensioner. Före pandemin riskerade 91 miljoner människor att drabbas av fattigdom eller social utestängning och 22,2 % av barnen levde i fattiga hushåll. Omkring 700 000 personer beräknas sova på gatorna runt om i Europa varje natt.

Med tanke på att arbetslösheten och ojämlikheten förväntas öka som en följd av pandemin är det således viktigt att våra politiska insatser inriktas på att skapa ar-

9/ <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de>

10/ Enligt *Pisa 2018* har en av fem unga i EU fortfarande inte tillräckliga kunskaper i läsförståelse, matematik eller naturvetenskap.

betstillfällen av hög kvalitet, på kompetensutveckling och omskolning samt på att minska fattigdom och utestängning, så att våra resurser styrs dit där de behövs mest.

Kommissionen föreslår tre överordnade EU-mål som ska uppnås i slutet av detta årtionde på områdena sysselsättning, kompetens och socialt skydd, i överensstämmelse med FN:s mål för hållbar utveckling¹¹. Tillsammans med målen i principerna för pelaren och det ekonomiska stödet i den fleråriga budgetramen 2021–2027¹² och NextGenerationEU¹³ kommer målen att vägleda våra gemensamma insatser för ett starkt socialt Europa och hållbara effekter. De sociala målen kompletterar EU:s långtgående politiska mål för den gröna och digitala omställningen. De kommer att bidra till resultatinkäntade politiska insatser och utgöra ett viktigt incitament för reformer och investeringar i medlemsstaterna. De kan vägleda politiska beslut i medlemsstaterna och deras regioner, bland annat i samband med de nationella planerna för återhämtning och resiliens inom faciliteten för återhämtning och resiliens och i linje med de relevanta landspecifika rekommendationerna¹⁴ samt i samband med programplaneringen för de sammanhållningspolitiska medlen 2021–2027. De kommer också att göra det möjligt att mäta och övervaka framstegen mot målen och de politiska åtagandena inom pelaren.

De flesta instrument för att uppnå målen omfattas visserligen av medlemsstaternas behörighet, men EU:s mål återspeglar en gemensam ambition fram till 2030. Denna handlingsplan utgör ett viktigt bidrag till dessa mål.

Minst 78 % av befolkningen i åldern 20–64 år ska vara sysselsatt 2030.

Sysselsättningsgraden i EU var 73,1 % under 2019, vilket innebär att Europa 2020-strategins sysselsättningsmål på 75 % nästan har uppnåtts. Trots att EU har gjort sitt bästa har covid-19-krisen hejdat den positiva sysselsättningsutveckling som skett under en sexårsperiod. Under det tredje kvartalet 2020 uppgick sysselsättningsgraden till 78,3 % för män och till 66,6 % för kvinnor. Genom att fastställa ett nytt överordnat mål för 2030 bekräftar EU sitt engagemang för en inkluderande hög sysselsättningsgrad. För att uppnå detta övergripande mål ska Europa sträva efter följande:

- **Minst halvera skillnaden i sysselsättning mellan kvinnor och män** jämfört med 2019. Detta kommer att vara avgörande för framsteg när det gäller jämställdhet och för att uppnå sysselsättningsmålet för hela befolkningen i arbetsför ålder.
- **Öka utbudet av formell förskoleverksamhet och barnomsorg** för att göra det lättare att förena arbete och privatliv och för att stödja ett starkare deltagande på arbetsmarknaden för kvinnor.
- **Minska andelen unga som varken arbetar eller studerar i åldern 15–29 år från 12,6 % (2019) till 9 %** genom att förbättra deras sysselsättningsutsikter.

Att se till att andra underrepresenterade grupper – t.ex. äldre, lågutbildade, personer med funktionsnedsättning, personer som bor på landsbygden och i avlägsna områden, hbtqi-personer, romer och andra etniska minoriteter som löper särskilt stor risk för utestängning eller diskriminering samt personer med invandrarbakgrund – deltar på arbetsmarknaden i största möjliga utsträckning kommer att bidra till en mer in-

Minst

78 %

av befolkningen i åldern
20–64 år ska vara
sysselsatt 2030.

11/ Förenta nationerna, 21 oktober 2015, A/RES/70/1 – Att förändra vår värld: agenda 2030 för hållbar utveckling.

12/ https://ec.europa.eu/info/publications/adopted-mff-legal-acts_sv

13/ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_sv#nextgenerationeu

14/ Rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021.

kluderande sysselsättningstillväxt. Människor som för närvarande inte har incitament att aktivt söka arbete måste uppmuntras att delta på arbetsmarknaden för att den snabbt ska kunna återhämta sig.

I och med att arbetslivet förlängs i hela EU på grund av att befolkningen åldras befolkningen och till följd av politiska reformer bör det nuvarande statistiska begreppet "befolkning i arbetsför ålder", som omfattar personer från 20 till 64 år, granskas. Kommissionen kommer att utföra analyser och statistiskt arbete i samarbete med medlemsstaterna i syfte att anpassa den nuvarande indikatorn i samband med översynen av denna handlingsplan.

Minst 60 % av alla vuxna ska delta i utbildning varje år.

Mot bakgrund av återhämtningen och den gröna och digitala omställningen är det av yttersta vikt att vuxnas deltagande i utbildning ökar till 60 % för att man ska kunna förbättra anställbarheten, främja innovation, säkerställa social rättvisa och överbygga den digitala kompetensklyftan. Fram till 2016 deltog dock endast 37 % av de vuxna i någon form av utbildning varje år. För lågutbildade vuxna var andelen endast 18 %. En viktig faktor för att vuxna ska kunna delta i kompetensutveckling och omskolning senare i livet är att de har fått en stark grund av grundläggande och övergripande färdigheter under den grundläggande utbildningen. Detta gäller i synnerhet mindre gynnade grupper. Under 2019 lämnade 10,2 % av ungdomarna skolan med högst grundskolekompetens och deltog inte längre i någon form av utbildning. Dessa siffror riskerar att förvärras till följd av den nuvarande krisen. Det krävs därför kraftfullare insatser för att öka vuxnas deltagande i utbildning och för att förbättra resultaten i den grundläggande utbildningen. Detta innebär särskilt följande:

- **Minst 80 % av alla i åldern 16–74 år ska ha grundläggande digitala färdigheter**, eftersom detta är en förutsättning för inkludering och deltagande på arbetsmarknaden och i samhället i ett digitalt omvandlat Europa.
- **Andelen unga med högst grundskoleutbildning ska minska ytterligare** och deltagandet i gymnasieutbildning bör öka.

Dessa mål bygger på målen i **den europeiska kompetensagendan**¹⁵, **rådets rekommendation om yrkesutbildning**¹⁶ och **rådets resolution om det europeiska området för utbildning**¹⁷.

Minst 15 miljoner ska lyftas ur riskzonen för fattigdom eller social utestängning fram till 2030.

Fattigdomen och den sociala utestängningen har minskat i EU under det senaste årtiondet. Under 2019 riskerade omkring 91 miljoner människor (varav 17,9 miljoner var barn i åldern 0–17 år) att drabbas av fattigdom eller social utestängning i EU, nästan 12 miljoner färre än 2008, och omkring 17 miljoner färre än 2012. Det ambitiösa sociala målet i Europa 2020-strategin om en minskning med 20 miljoner euro uppnåddes dock inte. Covid-19-pandemin förväntas förvärra situationen och leda till större ekonomisk osäkerhet, fattigdom och inkomstskillnader på kort sikt. Av de 15 miljoner människor som ska få hjälp att ta sig ur fattigdom eller social utestängning ska **minst 5 miljoner vara barn**. En satsning på barnen innebär inte bara att de

Minst

60 %

av alla vuxna ska delta i utbildning varje år.

Minst

15 miljoner

ska lyftas ur riskzonen för fattigdom eller social utestängning fram till 2030.

15/ COM(2020) 274 final av den 1 juli 2020.

16/ Rådets rekommendation (C 417/01) av den 24 november 2020.

17/ Rådets resolution (2021/C 66/01) av den 22 februari 2021.

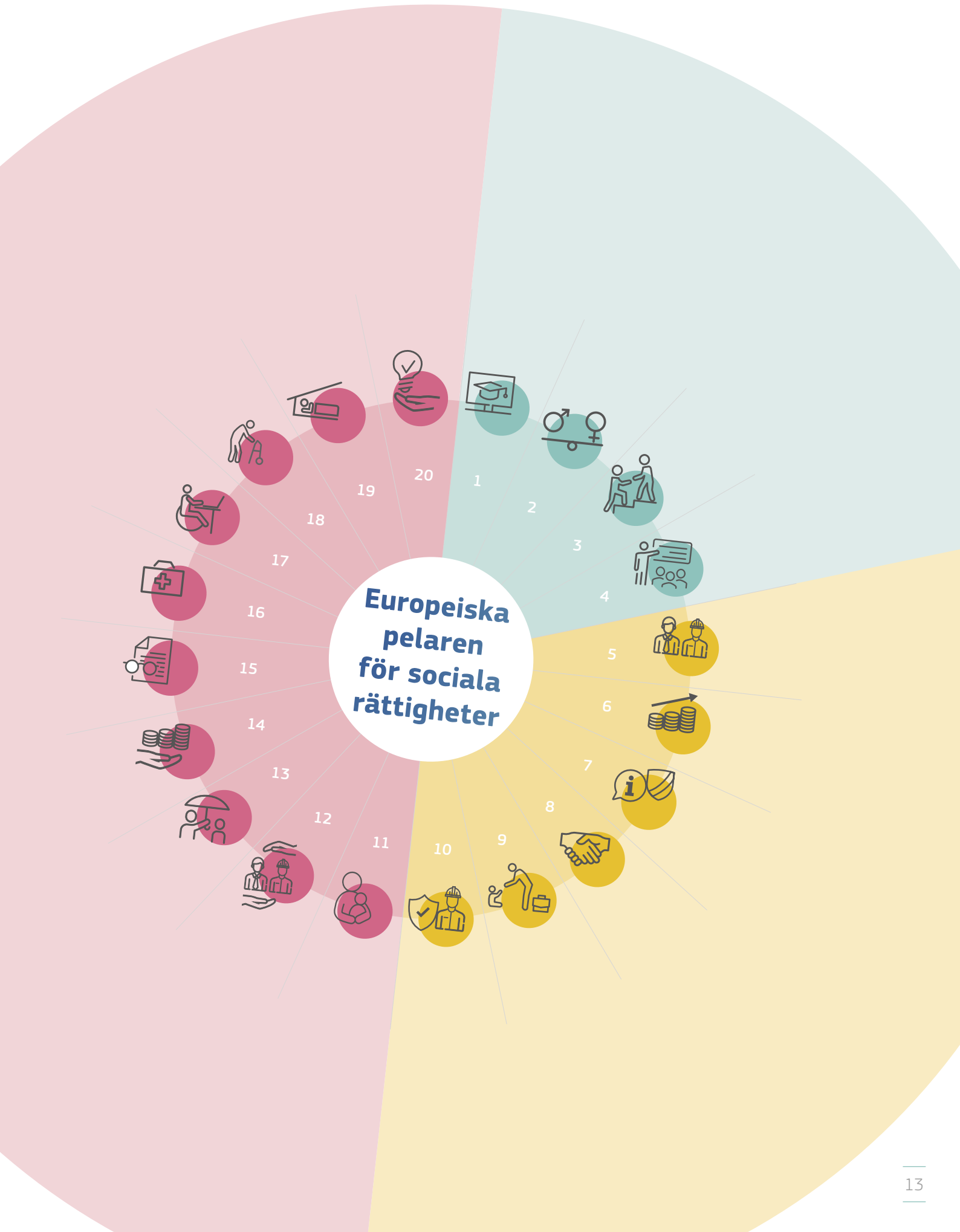
får tillgång till nya möjligheter utan kommer också att bidra till att bryta spiralen av nedärvd fattigdom och förhindra att de i vuxen ålder löper risk för fattigdom eller social utestängning. På detta sätt skapas långsiktiga systemeffekter.

Dessa tre överordnade mål för 2030 bedöms samtidigt vara ambitiösa och realistiska. Även om den grad av osäkerhet som är kopplad till pandemin och dess konsekvenser för våra samhällen och ekonomier inte gör det möjligt att fullt ut förutsäga vilka framsteg som förväntas under de kommande åren återspeglar de föreslagna målen de senaste ekonomiska prognoserna samt effekterna av covid-19-krisen enligt de senaste tillgängliga uppgifterna och tidigare erfarenheter (dvs. utvecklingen efter finanskrisen)¹⁸.

Dessa mål måste eftersträvas för att Europa ska kunna behålla sitt ledarskap när det gäller att främja människors välbefinnande. Även om framstegen sannolikt kommer att variera under perioden fram till 2030 och mellan medlemsstaterna är det möjligt att uppnå målen om alla medlemsstater, med beaktande av varje lands utgångsläge, sluter sig samman och gemensamt vidtar åtgärder i syfte att främja konvergens uppåt och välbefinnande. **Kommissionen uppmanar Europeiska rådet att godkänna dessa tre mål. Rådet uppmanar dessutom medlemsstaterna att fastställa egna nationella mål som ett bidrag till denna gemensamma strävan.**

Dessa nya mål kommer att understödjas av en revidering av den sociala resultattavlan. Den reviderade resultattavlan kommer att användas för att följa utvecklingen och resultaten i medlemsstaterna och göra det möjligt för kommissionen att övervaka genomförandet av principerna i den sociala pelaren som en del av den väletablerade ramen för politisk samordning inom den europeiska planeringsterminen.

18/ För närmare uppgifter om prognoserna, se översikten i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar (SWD(2021) 46 final) som åtföljer detta meddelande.

Genomförande av Principerna För den Sociala Pelaren

Sedan proklamationen av den sociala pelaren vid toppmötet i Göteborg 2017 har betydande åtgärder redan antagits¹⁹ på EU-nivå, nationell, regional eller lokal nivå med stöd av EU-medel, tekniskt stöd och vägledning genom den europeiska planeringsterminen och rekommendationer för att stärka EU:s sociala dimension²⁰. Nu är det dags att göra en samlad insats – med deltagande av alla förvaltningsnivåer, arbetsmarknadens parter och andra aktörer – för att fullt ut genomföra principerna i den sociala pelaren. De följande avsnitten inriktas på områden där ytterligare uppmärksamhet behövs, inte bara mot bakgrund av den nuvarande återhämtningen utan även på längre sikt, för att bygga ett starkare socialt Europa senast 2030 till förmån för alla européer.

Fler Och Bättre Arbetstillfällen

Skapa arbetstillfällen i realekonomin

I dag är det en prioritering för EU att bevara och skapa nya arbetstillfällen. Att ha ett högkvalitativt arbete är en viktig källa till inkomst, mening och tillfredsställelse och det är avgörande för social inkludering och aktivt deltagande i samhället. Mellan 2014 och 2019 tillkom över 14,5 miljoner arbetstillfällen i EU:s ekonomi. Coronaviruskrisen har dock hejdat denna trend och många européer har sett sina försörjningsmöjligheter och sysselsättningsutsikter hotade.

19/ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=20980&langId=en>

20/ Se översikten i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar (SWD(2021) 46 final) som åtföljer detta meddelande samt bilaga 1 till meddelandet.

Tack vare det omedelbara svaret på krisen kunde EU och de nationella åtgärderna i stor utsträckning dämpa de negativa effekterna. System för korttidsarbete har fungerat bra när det gäller att bevara sysselsättningen i samband med pandemin och bör vid behov fortsätta att gälla. Det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (Sure)²¹ har inrättats i linje med kommissionens politiska riktlinjer och utgör ett verktyg för att skydda våra medborgare vid chocker som kommer utifrån. Det tillhandahåller lån för finansiering av system för korttidsarbete och liknande åtgärder i synnerhet för egenföretagare. EU utfärdade EU:s första sociala obligationer någonsin för att finansiera dessa lån och bidrog dessutom till att utveckla den sociala finansieringen i Europa. I slutet av 2020 hade totalt 90,3 miljarder euro i ekonomiskt stöd godkänts för att hjälpa 18 medlemsstater inom ramen för instrumentet. I början av februari 2021 hade 15 EU-länder fått omkring 53,5 miljarder euro stöd från Sure och ytterligare stöd kommer att beviljas. En noggrann utvärdering av hur framgångsrikt Sure har varit ska göras under de kommande åren.

När Europa går från krishantering till återhämtning krävs dock ett mer framåtblickande stöd för att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet och sysselsättning för att man ska kunna bygga upp en hållbar väg mot sysselsättningsmålet på 78 % för 2030. På grund av pandemin är det osannolikt att många sektorer kommer att återhämta sig helt under en längre tid och många företag kommer att ta sig ur krisen i finansiellt nödläge. Att återställa och främja en fullt fungerande inre marknad är av avgörande betydelse för att stödja återhämtningen och maximera sysselsättningspotentialen i de ekonomiska ekosystemen. I detta sammanhang behövs ett strategiskt tillvägagångssätt för att gradvis övergå från nödåtgärder till åtgärder som kan bidra till återhämtningen. Investeringar i människor är avgörande för att underlätta övergången från arbete till arbete i riktning mot de gröna och digitala sektorerna och för att stödja omstrukturering i de sektorer som drabbats hårdast av pandemin. Nya politiska lösningar bör omfatta en sammanhängande uppsättning aktiva arbetsmarknadsåtgärder inklusive tillfälliga anställnings- och övergångsincitament, kompetenspolitik och förbättrade arbetsförmedlingar med fullt utnyttjande av tillgängliga EU-medel. Åtgärderna kan till exempel omfatta stöd till lärlingsutbildning och företaggaranda eller planer för återanställning som utformats för att stödja arbetstagare som riskerar att bli arbetslösa. Investeringar i färdigheter som krävs i framväxande sektorer bör prioriteras för att ge verkliga utsikter till arbete för arbetstagare som riskerar att bli uppsagda eller som redan är arbetslösa. **För att stödja en återhämtning med ökad sysselsättning i medlemsstaterna efter covid-19-krisen lägger kommissionen tillsammans med denna handlingsplan fram en rekommendation från kommissionen om effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder (Ease-åtgärder)²² med vägledning om kombinationen av politiska åtgärder och tillgänglig finansiering för att främja jobbskapande och övergång från arbete till nya sektorer, särskilt digitala och gröna.**

I denna förändringsprocess är samarbetet med arbetsförmedlingarna och dialogen mellan arbetsmarknadens parter av avgörande betydelse för att främja en socialt ansvarsfull omstrukturering²³. Dialog mellan arbetsmarknadens parter, information till, samråd med och deltagande av arbetstagare och deras företrädare på olika nivåer (inklusive företagsnivå och branschnivå) spelar en viktig roll för att forma ekonomiska övergångar och främja innovation på

21/ Rådets förordning (EU) 2020/672 av den 19 maj 2020.

22/ C(2021) 1372 av den 4 mars 2021.

23/ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=782&langId=sv>

arbetsplatsen, särskilt med tanke på den pågående gröna och digitala omställningen och förändringarna i arbetslivet. På EU-nivå fastställer en omfattande ram med direktiv om information till och samråd med arbetstagarer regler för att skydda deras rättigheter i samband med omstruktureringar både på nationell och på transnationell nivå²⁴. Nationella myndigheter och arbetsmarknadens parter måste följa dessa regler. Särskilda bestämmelser för att förbättra genomförandet och efterlevnaden av dessa direktiv kan övervägas. Investeringar i modernisering av de offentliga arbetsförmedlingarna, inklusive stödberättigande åtgärder inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens och Sammanhållningsfonden, kan öka deras kapacitet att hantera högre arbetslöshet efter pandemin och stödja ett ökat flöde av arbetstagarer mellan sektorer.

Särskild uppmärksamhet måste ägnas unga och lågutbildade som är mer sårbara för fluktuationer på arbetsmarknaden. De behöver ytterligare stöd eftersom många arbetade inom de sektorer som drabbats hårdast av pandemin, till exempel turismen, andra, när de hade avslutat sina studier, hade färre möjligheter att komma in på arbetsmarknaden för första gången, och andra var tvungna att avbryta sin utbildning och kunde inte erhålla sina kvalifikationer som planerat. Den förstärkta ungdomsgarantin²⁵ ger vägledning för en stabil integration på arbetsmarknaden med fokus på sysselsättning av god kvalitet. Detta kommer att stödjas av NextGenerationEU och den fleråriga budgetramen, främst genom Europeiska socialfonden+ (ESF+) med stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens för stödberättigande åtgärder. Kommissionen upprepar sin uppmaning till medlemsstaterna att avsätta minst 22 miljarder euro i stöd till ungas sysselsättning²⁶. Praktiktjänstgöring av olika slag gör det möjligt att få praktisk och direkt erfarenhet. Detta underlättar på ett värdefullt sätt ungas tillgång till arbetsmarknaden. Detta mål kan dock endast uppnås om praktiktjänstgöringen håller god kvalitet och tillämpar rättvisa arbetsvillkor.

Stöd till sysselsättning och arbetstagarer kan inte lyckas utan stöd till företag och företagare. En livskraftig industri förblir central för Europas framtida välbefinnande och en viktig källa till nya arbetstillfällen. Den europeiska industrin sysselsätter omkring 35 miljoner människor och många miljoner fler arbetstillfällen är kopplade till den. Med sin nya industristrategi²⁷ och EU:s handlingsplan för den cirkulära ekonomin²⁸ som lanserades i mars 2020 lade kommissionen grunden för en industripolitik som stimulerar innovativa och konkurrenskraftiga industriella ekosystem. Våra ambitioner har inte ändrats och vi måste accelerera återhämtningen. Strategin kommer att uppdateras för att fortsätta att säkerställa Europas fördel och resiliens när det gäller konkurrens så att industrin kan driva på den gröna och den digitala omställningen.

Små och medelstora företag spelar också en viktig roll för återhämtning med ökad sysselsättning²⁹. Precis före pandemin hade 50 % av de små och medelstora företagen med minst 10 anställda ökat sin sysselsättning under de tre föregående åren och 44 % av de små och medelstora företagen hade planer på att öka antalet anställda. De som hade varit innovativa var mer benägna att öka sin sysselsättning än de som inte hade gjort det. Enbart tjänstesektorn, som i hög grad domineras av små och medelstora företag, står för omkring 70 % av EU:s bruttonationalprodukt (BNP) och sysselsättning och skapar de flesta nya arbetstillfällena. Ett exempel på detta är sektorn för hälso- och sjukvård och social omsorg vars tillväxtpotential uppskattas till 8 miljoner arbetstillfällen under de kommande 10 åren. Kvinnor är överrepresenterade inom denna del av arbetskraften och tillhandahåller

24/ Direktiven 98/59/EG, 2001/23/EG, 2002/14/EG, 2009/38/EG, 2001/86 EG.

25/ Rådets rekommendation (C 372/01) av den 30 oktober 2020.

26/ COM(2020) 276 final av den 1 juli 2020.

27/ COM(2020) 102 final av den 10 mars 2020.

28/ COM(2020) 98 final av den 11 mars 2020.

29/ COM(2020) 103 final av den 10 mars 2020. March 2020.

både formell och informell (och obetald) omsorg. Små företag och egenföretagare, som har drabbats särskilt hårt av pandemin har ställts inför stora svårigheter för att hålla sig flytande. Ökat stöd till små och medelstora företag och entreprenörskap, inklusive kvinnligt företagande, är därför av största vikt för att hjälpa dem att återuppbygga sin verksamhet och stimulera innovativa nystartade företag att blomstra under EU:s återhämtning.

Nya möjligheter kommer också att uppstå genom den sociala ekonomin

som skapar arbetstillfällen samtidigt som man tar itu med viktiga samhällsutmaningar inom en rad olika sektorer, ofta genom social innovation. Andelen avlönade arbetstillfällen i den sociala ekonomin varierar från mindre än 1 % till 10 % av den totala arbetskraften i medlemsstaterna vilket visar på en stor outnyttjad ekonomisk potential.

Kommissionen ska

- se över rådets rekommendation om **kvalitetskriterier för praktikprogram 2022**, särskilt när det gäller arbetsvillkor,
- uppdatera den nya **industristrategin för EU** under andra kvartalet 2021 med utgångspunkt från genomförandet av 2020 års industristrategi och erfarenheterna från covid-19-pandemin,
- anta en **handlingsplan för den sociala ekonomin** under fjärde kvartalet 2021 och utnyttja den sociala ekonomins potential att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet och bidra till en rättvis och hållbar tillväxt för alla,
- utvärdera **erfarenheterna av det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (Sure)**.

Kommissionen uppmuntrar

- medlemsstaterna att utforma och genomföra sammanhängande åtgärds paket för att främja **effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder (Ease-åtgärder)** till följd av covid-19-krisen med fullt utnyttjande av de EU-medel som finns tillgängliga för detta ändamål,
- medlemsstaterna att genomföra den förstärkta **ungdomsgarantin** med särskild inriktning på kvalitetserbjudanden som stöder en stabil integration på arbetsmarknaden med hjälp av ekonomiskt stöd från EU,
- nationella myndigheter och arbetsmarknadens parter att säkerställa **information till och samråd med arbetstagare under omstruktureringsprocesser** i enlighet med EU-reglerna och **främja arbetstagarnas deltagande på företagsnivå** i syfte att främja innovation på arbetsplatsen,
- nationella, regionala och lokala myndigheter att stödja entreprenörskap, inklusive kvinnligt företagande, och bidra till att skapa en gynnsam miljö för små och medelstora företags digitalisering, hållbarhet och motståndskraft,
- nationella, regionala och lokala myndigheter, tillsammans med näringslivet, inklusive små och medelstora företag, arbetsmarknadens parter och forskare att bidra till kommissionens arbete med **industriella ekosystem** – med fokus på gränsöverskridande och ekosystemöverskridande samarbete, bland annat genom industriforumet³⁰.

^{30/} https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/dialogue-expert-advice_sv

Anpassning av arbetsnormerna till framtidens arbete

Arbetsvillkoren i EU är bland de bästa i världen. I EU-lagstiftningen fastställs minimikrav för arbetsvillkor, arbetstid, arbetsmiljö och likabehandling av personer oavsett kön, ras eller etniska ursprung, funktionsnedsättning, religion eller övertygelse, ålder eller sexuell läggning. EU-lagstiftningen garanterar också lika behandling av mobila arbetstagare och medborgare när det gäller tillgång till sysselsättning, arbetsvillkor och alla andra sociala förmåner och skatteförmåner. Arbetslivet genomgår dock en ständig förändring, särskilt på grund av digitaliseringen. Nya sätt att organisera arbetet och nya typer av anställningsförhållanden håller på att växa fram och medför nya möjligheter och utmaningar. För att full sysselsättning ska kunna uppnås krävs det inte bara en betydande ökning av deltagandet på arbetsmarknaden utan även skäliga arbetsvillkor som grund för arbetstillfällen av hög kvalitet, vilket är ett centralt ansvar för arbetsgivarna. Beskattningen bör flyttas bort från arbete till andra källor som i högre grad stöder sysselsättning och är i linje med klimat- och miljömålen samtidigt som de skyddar skatteintäkterna för att kunna ge ett fullgott socialt skydd.

En första utmaning att ta itu med är fattigdom bland förvärvsarbetande och ojämlikhet. EU:s arbetsmarknader står inför en allt större andel lågavlönade och lågkvalificerade yrken och urholkar de traditionella strukturerna för kollektiva förhandlingar i vissa länder. För att övervaka dessa trender kommer Eurofound att fortsätta att rapportera om utvecklingen av relationerna mellan arbetsmarknadens parter och lönerna i hela EU, inklusive löner som går att leva på och ersättning till egenföretagare.

Att man ser till att lönerna är tillräckliga är avgörande för att garantera skäliga arbets- och levnadsvillkor för arbetstagare och deras familjer samt för att bygga upp rättvisa och motståndskraftiga ekonomier och stödja tillväxt för alla. För att säkerställa minimistandarder för tillräckliga minimilöner i hela EU och samtidigt stödja kollektiva förhandlingar lade kommissionen i oktober 2020 fram ett förslag till direktiv om tillräckliga minimilöner³¹ med full respekt för nationella traditioner och självständigheten för arbetsmarknadens parter.

En annan viktig framväxande trend är de otydliga traditionella skiljelinjerna mellan en arbetstagare och egenföretagare samt en växande heterogenitet bland egenföretagare. Ett exempel på detta är framväxten av sårbara egenföretagare som arbetar via plattformar och arbetar under otrygga förhållanden. Pandemin har belyst detta för leveransarbetare, särskilt när det gäller deras tillgång till socialt skydd samt hälso- och säkerhetsrisker. Kommissionen samlar därför in information om arbetsvillkoren för personer som framför allt arbetar via plattformar. Enligt artikel 154 i EUF-fördraget inledde kommissionen i februari 2021 ett samråd med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen för EU:s åtgärder³². I juni 2020 lanserade kommissionen också ett initiativ³³ för att se till att EU:s konkurrenslagstiftning inte hindrar att arbetsvillkoren förbättras genom kollektivavtal för de egenföretagare som behöver det.

Den påskyndade digitaliseringen av arbetsplatser sätter också fokus på frågor som rör övervakning, användning av data och användning av algoritmiska förvaltningsverktyg. System för artificiell intelligens (AI) används ofta för att styra rekrytering, övervaka arbetsbelastningar, bestämma ersättningsbelopp, hantera karriärer eller öka processers effektivitet och när uppgifter med hög exponering utförs. Att ta itu med utmaningarna i samband med algoritmiskt beslutsfattande kan öka förtroendet för AI-drivna system, främja deras användning

31/ COM(2020) 682 final av den 28 oktober 2020.

32/ C(2021) 1127 final av den 24 februari 2021.

33/ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/IP_20_1237 och https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/mex_21_23

och skydda de grundläggande rättigheterna, särskilt mot riskerna för partiska beslut, diskriminering och bristande insyn.

Distansarbete har blivit normen för många på grund av pandemin och det kommer sannolikt att förbli vanligt på lång sikt. Att kunna arbeta var som helst när som helst har varit avgörande för kontinuiteten i verksamheten. Distansarbete ger möjligheter för synergier och effektivitet när det gäller balansen mellan arbete och fritid: Färre resor och minskad trötthet samt en flexiblare organisation av arbete och privatliv kan leda till produktivitetsvinster och till positiva gröna effekter. Samtidigt ökar det allmänna distansarbetet behovet av att ta hänsyn till exempelvis gränserna för avtalsenlig arbetstid och balansen mellan arbete och privatliv.

Båda utvecklingstendenserna – digitalisering och distansarbete – kräver en bred politisk debatt med alla berörda parter, särskilt arbetsmarknadens parter. I juni 2020 undertecknade branschövergripande arbetsmarknadsparter ett ramavtal om digitalisering, med bestämmelser om uppkoppling och nedkoppling³⁴. Den 21 januari 2021 antog Europaparlamentet en resolution på grundval av betänkandet om rätten att inte vara uppkopplad³⁵. I resolutionen uppmanas kommissionen att lägga fram ett förslag till direktiv om minimikrav och villkor för att säkerställa att arbetstagare kan utöva sin rätt att inte vara uppkopplade. I resolutionen betonas också den grundläggande roll som arbetsmarknadens parter har när det gäller att identifiera och genomföra åtgärder som rör rätten att inte vara uppkopplad och att hitta rätt balans mellan att utnyttja de möjligheter som digitaliseringen medför för arbetsplatsen och att ta itu med de utmaningar den medför. I detta syfte rekommenderar parlamentet i sin resolution, som ett första steg, att arbetsmarknadens parter vidtar genomförandeåtgärder inom en treårsperiod.

Kommissionen har i sina politiska riktlinjer åtagit sig att svara på resolutioner som Europaparlamentet antar på eget initiativ på grundval av artikel 225 i EUF-fördraget genom att lägga fram en rättsakt, med full respekt för principerna om proportionalitet, subsidiaritet och bättre lagstiftning. Varje förslag från kommissionen till en rättsakt som rör rätten att inte vara uppkopplad måste enligt artikel 154 i EUF-fördraget bli föremål för samråd med arbetsmarknadens parter på EU-nivå som kan besluta att agera genom avtal.

Kommissionen uppmanar arbetsmarknadens parter att komma överens om gemensamma lösningar för att ta itu med de utmaningar som distansarbete, digitalisering och rätten att inte vara uppkopplad innebär. Kommissionen kommer att bedöma befintlig praxis och befintliga regler när det gäller rätten att inte vara uppkopplad och kommer proaktivt att stödja arbetsmarknadens parter i deras strävan och underlätta diskussioner samt fastställande av bästa praxis. Den kommande rapporten om genomförande av arbetstidsdirektivet³⁶ kommer också att ge tillfälle att ytterligare reflektera över hur distansarbete påverkar arbetstiden.

Kommissionen ska

- under fjärde kvartalet 2021 **lägga fram ett lagstiftningsförslag om arbetsvillkor för plattformarbetare** efter samråd med arbetsmarknadens parter,
- lägga fram ett initiativ under fjärde kvartalet 2021 för att se till att **EU:s konkurrenslagstiftning** inte står i vägen för kollektivavtal för (vissa) egenföretagare,

34/ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5665>

35/ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0021_SV.pdf

36/ Direktiv 2003/88/EG av den 18 november 2003.

- som en uppföljning av vitboken om artificiell intelligens föreslå en **EU-förordning om AI** under andra kvartalet 2021 för användning av tillförlitlig AI i EU:s ekonomi, även på arbetsplatsen, för alla typer av arbete,
- under 2022 lägga fram en rapport om genomförandet av arbetstidsdirektivet,
- säkerställa en lämplig uppföljning av Europaparlamentets resolution med rekommendationer till kommissionen om rätten att inte vara uppkopplad.

Kommissionen uppmuntrar

- arbetsmarknadens parter att följa upp sitt **fristående ramavtal om digitalisering**, särskilt när det gäller bestämmelserna om uppkoppling och nedkoppling och undersöka följande: 1) åtgärder för att säkerställa rättvisa villkor för distansarbete och 2) åtgärder för att se till att alla arbetstagares rätt att inte vara uppkopplade tas tillvara.

Arbetsmiljönormer för ett nytt arbetsliv

Att förbättra arbetsmiljön är inte bara viktigt för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet utan gynnar också arbetsproduktiviteten, sysselsättningen och ekonomin i stort. Arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar leder till en uppskattad årlig förlust på omkring 3,3 % av BNP i EU. Under det senaste årtiondet har EU:s politiska ram och regler för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen bidragit till att avsevärt förbättra arbetsvillkoren. Incidensen av dödsolyckor i arbetet har minskat med nästan 30 %.

EU:s strategiska ram för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen måste uppdateras på grund av de snabba tekniska och samhällsliga förändringarna. Pandemin har understrukit vikten av tillräckliga hälso- och säkerhetsåtgärder. Den allt snabbare digitaliseringen förändrar själva begreppet arbetsmiljö, arten av och innehållet i det arbete som utförs, arbetstidsarrangemang och arbetsrelationer. I detta sammanhang kan psykosociala och organisatoriska riskfaktorer ge upphov till högre nivåer av arbetsrelaterad stress, dålig psykisk hälsa samt ergonomiska risker och säkerhetsrisker. Detta är särskilt svårt för mikroföretag samt små och medelstora företag.

En hälsosam och säker arbetsmiljö är därför avgörande för att skydda arbetstagarna, upprätthålla produktiviteten och möjliggöra en hållbar ekonomisk återhämtning. I EU:s nya strategiska ram för arbetsmiljö kommer de viktigaste principerna och målen för samordnade insatser från medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och andra berörda parter att fastställas för att förbättra arbetstagarnas hälsa och säkerhet.

Kommissionen ska

- under andra kvartalet 2021 **lägga fram en ny strategisk ram för arbetsmiljö 2021–2027** för att uppdatera skyddsnormerna för arbetstagare och ta itu med traditionella och nya arbetsrelaterade risker,
- med förbehåll för resultatet av det pågående samrådet med arbetsmarknadens parter lägga fram lagstiftningsförslag under 2022 för att **ytterligare minska arbetstagarnas exponering för farliga kemikalier inklusive asbest**³⁷.

37/ Efter det samråd med arbetsmarknadens parter som inleddes den 17 december 2020 (C(2020) 8944 final).

Kommissionen uppmantrar

- offentliga myndigheter och arbetsmarknadens parter att se till att **befintliga regler tillämpas och efterlevs**.

Arbetskraftens rörlighet

Rörlighet står i centrum för det europeiska projektet. Under de senaste åren har kommissionen föreslagit en ambitiös agenda för rättvis arbetskraftsrörlighet. Den omfattade reformen av Eures³⁸, översynen av reglerna om utstationering av arbetstagare³⁹, översynen av reglerna för samordning av de sociala trygghetssystemen⁴⁰, politisk vägledning⁴¹ och nya sociala regler för mobila arbetstagare inom vägtransportsektorn (inklusive utstationering av förare)⁴², kampen mot odeklarerat arbete och inrättandet av en europeisk arbetsmyndighet⁴³. Fokus ligger nu på ett fullständigt genomförande och verkställande av dessa regler. Kommissionen kommer tillsammans med Europeiska arbetsmyndigheten att ge stöd till nationella myndigheter och arbetsmiljöinspektioner, till exempel genom kapacitetsuppbyggnad och tillhandahållande av information om rättigheter och skyldigheter vid arbete utomlands.

Covid-19-pandemin belyste de osäkra arbetsvillkoren för många mobila arbetstagare, däribland säsongarbetare. Att skydda och förbättra deras rättigheter och arbetsvillkor och samtidigt göra arbetstagarnas rörlighet smidigare för företag och förvaltningar är avgörande för en välfungerande inre marknad. Kommissionen fastställde i sin långsiktiga handlingsplan åtgärder för bättre genomförande och efterlevnad av inre marknadsreglerna, bland annat i samband med arbetskraftens rörlighet⁴⁴. Kommissionen har antagit riktlinjer för fri rörlighet för arbetstagare⁴⁵ och säsongarbetare⁴⁶ i EU i samband med covid-19-utbrottet. Som uppföljning pågår insamling av bevis om anlitan av arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag, särskilt i samband med gränsöverskridande arbete. Detta kommer att ligga till grund för kommissionens bedömning av behovet av lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder på EU-nivå, särskilt en eventuell översyn av direktivet om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag⁴⁷.

Kommissionen ska

- samarbeta med Europeiska arbetsmyndigheten för ett korrekt genomförande och verkställande av EU:s regler om arbetskraftens rörlighet, om kapacitetsuppbyggnad för information och arbetsmiljöinspektioner på nationell nivå samt om skydd av mobila arbetstagare, inklusive säsongarbetare. **Under 2024 kommer kommissionen att utvärdera myndighetens resultat i förhållande till dess mål och uppgifter och eventuellt ompröva omfattningen av dess mandat.**

Kommissionen uppmantrar

- Europaparlamentet och rådet att slutföra förhandlingarna om **översynen av reglerna för samordning av de sociala trygghetssystemen**,
- offentliga myndigheter och arbetsmarknadens parter att samarbeta för att **skydda rättigheterna för mobila arbetstagare, inklusive säsongarbetare**.

38/ *Eures-portalen*

39/ Direktiv (EU) 2018/957 av den 28 juni 2018.

40/ COM(2016) 815 final av den 14 december 2016.

41/ COM(2020) 789 final av den 9 december 2020.

42/ Rådets förordning (EU) 2020/1054 av den 15 juli 2020.

43/ Rådets förordning (EU) 2019/1149 av den 20 juni 2019.

44/ COM(2020) 94 final av den 3 mars 2020.

45/ 2020/C 102 I/03 av den 30 mars 2020.

46/ C(2020) 4813 final av den 16 juli 2020.

47/ Direktiv 2008/104/EG av den 19 november 2008.

Kompetens och jämställdhet

Investera i kompetens och utbildning för att skapa nya möjligheter för alla

En kvalificerad arbetskraft är motorn i en blomstrande grön och digital ekonomi som drivs av innovativa idéer och produkter samt teknisk utveckling. Allmänna och yrkesinriktade utbildningssystem spelar en viktig roll när det gäller att lägga grunden för livslångt lärande, anställbarhet och deltagande i samhället. Investering i lärande måste fortsätta eftersom eventuella förluster av lärande kommer att få långsiktiga negativa konsekvenser för produktiviteten och BNP-tillväxten.

Den gröna och digitala omställningen ökar ytterligare behovet av kontinuerliga investeringar i utbildningssystemen. Grundläggande utbildning, inklusive förskoleverksamhet och barnomsorg, utgör grunden som de grundläggande och övergripande färdigheter som krävs i samhällen i snabb förändring ska byggas på. De utgör också grunden för all vidare inläring och kompetensutveckling. En viktig framgångsfaktor för att säkerställa att barn, ungdomar och vuxna har tillgång till modern utbildning är att skolor och yrkesutbildningscentra själva moderniseras. Främjandet av miljö hållbarhet börjar i en tidig ålder. Kommissionen kommer att lägga fram en rekommendation från rådet⁴⁸ för att hjälpa till att integrera biologisk mångfald och ekosystem i den allmänna och yrkesinriktade utbildningen. Dessutom kommer flaggskeppen i den gröna givnen enligt faciliteten för återhämtning och resiliens, till exempel Starta, Renovera och Ladda och tanka att stödja tillskott av nya gröna föråtgärder och ge upphov till nya möjligheter till jobb i anslutning till gröna teknologier.

Syftet med handlingsplanen för digital utbildning 2021–2027⁴⁹, inklusive den kommande europeiska digitala utbildningsplattformen, är vidare att stödja utvecklingen av ett högpresterande digitalt utbildningssystem i Europa och att förbättra digitala färdigheter och kompetenser så att den digitala omställningen gynnar alla. Dessa mål blev ännu mer relevanta under covid-19-krisen, då barn och ungdomar från mindre gynnade miljöer har haft stora svårigheter att få tillgång till utbildning och fortbildning på nätet.

Högskolor och yrkesutbildning säkerställer att vår nuvarande och framtida arbetskraft har lämpliga färdigheter och kan bidra till återhämtningen. Det europeiska området för utbildning, kompetensagendan 2020⁵⁰, handlingsplanen för digital utbildning och rådets rekommendation om yrkesutbildning för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft⁵¹ hjälper medlemsstaterna att ta itu med dessa utmaningar. Det europeiska forskningsområdet är också en hörnsten för att göra Europa konkurrenskraftigt och hållbart och frigöra möjligheter genom innovation⁵².

För att nå kompetensmålet för 2030 enligt vilket 60 % av de vuxna ska delta i utbildning varje år krävs det fortsatta offentliga och privata investeringar som underlättar tillgången till utbildning för personer i arbetsför ålder. Den förstärkta EU-finansieringen ger aldrig tidigare skådade möjligheter: ESF+⁵³, med en budget⁵⁴ på 88 miljarder euro, kommer att förbli en viktig finansieringskälla för kompetens och utbildning. Erasmus+⁵⁵, med en särskild budget på mer än 26 miljarder euro⁵⁶, kommer att bidra till kompetensutveckling och

48/ COM(2020) 625 final av den 30 september 2020.

49/ Handlingsplanen för digital utbildning 2021–2027.

50/ COM(2020) 274 final av den 1 juli 2020.

51/ Rådets rekommendation (C 417/01) av den 24 november 2020.

52/ COM(2020) 628 final av den 30 september 2020.

53/ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/IP_21_225

54/ 2018 års priser.

55/ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/IP_20_2317

56/ Utgörs av 24,5 miljarder euro i löpande priser och ett ytterligare tillskott på 1,7 miljarder euro i 2018 års priser.

investeringar i allmänna och yrkesinriktade utbildningssystem, särskilt projekt som Europauniversitet och kompetenscentra för yrkesutbildning. Medlemsstaterna kommer även att ha tillgång till Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) när det gäller stöd till infrastruktur och utrustning för utbildning och till instrumentet⁵⁷ för tekniskt stöd när det gäller inrättande av inkluderande strategier för kompetenshöjning och omskolning av vuxna, utformning av certifierings- och valideringsystem samt främjande av kontinuitet i lärandet och rörlighet mellan yrkesutbildningsanordnare.

Faciliteten för återhämtning och resiliens kan också underlätta investeringar och reformer på detta område, såsom framgår av det flaggskeppsinitiativ för kompetensutveckling och omskolning som föreslagits av kommissionen och i kommissionens rekommendation om effektiva aktiva arbetsmarknadsåtgärder (Ease-åtgärder) som läggs fram tillsammans med denna handlingsplan. Nya privata investeringar från både stora och små företag måste också uppmuntras. En del av den nya kompetensagendan för Europa är den kompetenspakt⁵⁸ som lanserades i november 2020 och som är en delad modell för engagemang i regioner, sektorer och värdekedjor för företag som är måna om arbetskraftens kompetens. En expertgrupp på investering i allmän utbildning och yrkesutbildning kommer att stötta medlemsstaterna med att utforma ändamålsenlig finansiering.

Att ge enskilda personer möjlighet att delta i lärande under hela livet och yrkeslivet kräver också en omprövning av politiken. Enligt kompetensagendan från 2020 kan rättigheter i form av individuella utbildningskonton sätta européerna i centrum för sina karriärer samtidigt som de ekonomiska medlen frigörs för att delta i utbildning. Tillsammans med väl utformade kvalitetsramar samt vägledning och validering av färdigheter kan de spela en viktig roll. Innovativa instrument som mikromeriter kan underlätta flexibla utbildningsvägar och stödja arbetstagare i deras arbete eller under yrkesövergångar. Större tonvikt på utbildning i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter kan förbättra tillgången till högkvalitativa utbildningsmöjligheter på arbetsplatsen, även för lärlingsutbildningar.

Europas återhämtning kräver också att man lockar till sig nya talanger. Europas åldrande och minskande befolkning sätter ett strukturellt tryck på arbetsmarknaden med kompetensbrist i olika regioner och sektorer. I enlighet med den nya migrations- och asylpakten⁵⁹ strävar kommissionen efter att se till att EU:s rättsliga migrationsram gynnar europeiska samhällen och ekonomier genom att locka begåvningar och underlätta inresa och vistelse för arbetstagare med olika kompetensnivåer som EU behöver och rörlighet inom EU för arbetstagare från tredjeländer som redan befinner sig i EU. Handlingsplanen för integration och inkludering främjar bland annat sysselsättningsmöjligheter och identifiering av färdigheter för människor med migrantbakgrund⁶⁰.

Kommissionen ska

- under fjärde kvartalet 2021 föreslå en **agenda för omvandling av den högre utbildningen** för att frigöra högskolornas fulla potential för en återhämtning som är inriktad på en hållbar, inkluderande, grön och digital omställning,
- under fjärde kvartalet 2021 föreslå ett **initiativ om individuella utbildningskonton** för att undanröja hinder för tillgång till utbildning och ge vuxna möjlighet att hantera karriärövergångar,

57/ Rådets förordning (EU) 2021/240 av den 10 februari 2021.

58/ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=sv>

59/ COM(2020) 609 final av den 23 september 2020.

60/ COM(2020) 758 final av den 24 november 2020.

- under fjärde kvartalet 2021 föreslå **en europeisk strategi för mikromeriter** för att underlätta flexibla utbildningsvägar och övergångar på arbetsmarknaden,
- under fjärde kvartalet 2021 föreslå ett **paket om kompetens och talanger**, inklusive en översyn av direktivet om varaktigt bosatta personer (direktiv 2003/109/EG) för att skapa en verklig ställning som varaktigt bosatt i EU, en översyn av direktivet om ett kombinerat tillstånd (direktiv 2011/98/EU) för att förenkla och förtydliga dess tillämpningsområde (inklusive villkor för inresa och vistelse för arbetstagare med låg eller medelhög utbildning) samt alternativ för att utveckla en EU-talangereserv för kvalificerade arbetstagare från tredjeländer.

Kommissionen uppmanar

- i **kompetenspaktens** anda regionerna och företagen, inklusive små och medelstora företag, inom industriella ekosystem och värdekedjor att samarbeta, utbyta information och utveckla gemensam kompetensinventering och skräddarsydda kompetenshöjningslösningar,
- medlemsstaterna att arbeta för att genomföra yrkesutbildningspolitiken och de mål på EU-nivå som anges i **rådets rekommendation om yrkesutbildning** och vidta relevanta åtgärder och investeringar,
- medlemsstaterna att utveckla mångsidiga policyer för att ge **tillgång till kvalitetsutbildning** för alla i linje med de relevanta rekommendationerna från rådet⁶¹ och tillhandahålla målinriktat stöd för mindre gynnade elever för att kompensera för krisens negativa effekter.

Att bygga en jämlikhetsunion

Mångfald i vårt samhälle och vår ekonomi är en styrka. Diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning är förbjuden i EU. Likabehandling och lika tillgång kräver ett ändamålsenligt, uppdaterat regelverk som efterlevs i praktiken. Kommissionen håller på att utarbeta en gemensam rapport om tillämpningen av direktivet om likabehandling i arbetslivet⁶² och direktivet om likabehandling oavsett ras eller etniskt ursprung⁶³ för att fastställa bästa praxis för genomförandet av båda direktiven och kartlägga de viktigaste kommande utmaningarna, och kommer att lägga fram eventuell lagstiftning som krävs för att åtgärda brister. Kommissionen har också lagt fram ambitiösa strategier för en jämlikhetsunion som kommer att skapa synergier för att ge alla lika möjligheter⁶⁴.

För att bekämpa stereotyper och diskriminering i fråga om sysselsättning, utbildning, socialt skydd, bostäder och hälsa krävs beslutsamma åtgärder på nationell, regional och lokal nivå, bland annat av arbetsmarknadens parter, nationella jämställdhetsorgan, företag och det civila samhället. De kan stödjas med EU-medel från bland annat Europeiska socialfonden+, Europeiska regionala utvecklingsfonden, Kreativa Europa och Erasmus. Med en total budget på 1,55 miljarder euro kommer programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden att främja jämställdhet, likabehandling och lika rättigheter för alla i syfte att främja mer demokratiska, diversifierade och öppna samhällen⁶⁵.

61/ Rådets rekommendation ST/9010/2018/ INIT av den 22 maj 2018, rådets rekommendation ST/9009/2018/INIT av den 22 maj 2018, rådets rekommendation ST/9015/2019/INIT av den 22 maj 2019.

62/ Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000.

63/ Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000.

64/ EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025 (COM(2020) 565 final) av den 18 september 2020. EU:s strategiska ram för romers jämlikhet, inkludering och deltagande för 2020–2030 (COM(2020) 620 final) av den 7 oktober 2020. Handlingsplanen för integration och inkludering (COM(2020) 758 final) av den 24 november 2020. Jämlikhetsstrategin för hbtqi-personer (COM(2020) 698 final) av den 12 november 2020.

65/ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_2491

Det brådskar särskilt med att ta itu med könsrelaterade stereotyper och diskriminering. Trots framsteg under det senaste årtiondet släpar kvinnors sysselsättningsgrad och lönenivåer fortfarande efter mäns. Kvinnor fortsätter att vara underrepresenterade på beslutsfattande positioner, i synnerhet funktioner på högre ledningsnivå och i företagens styrelserum. Genom att genomföra EU:s jämställdhetsstrategi 2020–2025⁶⁶ kommer EU att fortsätta att bekämpa könsrelaterat våld, motverka könsstereotyper, främja att kvinnor deltar i beslutsfattande och arbeta för att minska skillnaderna mellan kvinnor och män när det gäller sysselsättning, löner och pensioner. Kommissionen kommer att fortsätta att driva på för att förslaget om ett direktiv om kvinnor i styrelser från 2012 ska antas⁶⁷. **Vid sidan av denna handlingsplan föreslår kommissionen ett direktiv för att stärka tillämpningen av principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete genom åtgärder för lönetransparens samt efterlevnadsmekanismer⁶⁸.** Kommissionen kommer också att kartlägga bästa praxis när det gäller att tillhandahålla pensionsrättigheter för omsorgsrelaterade avbrott i pensionssystemen och främja utbyte av praxis mellan medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och pensionsaktörer.

En politik som främjar balansen mellan arbete och privatliv gör det lättare att förena arbete och privatliv. I synnerhet kan tillhandahållandet av betald ledighet ha en positiv effekt på sysselsättningsgraden, särskilt för kvinnor, och bidra till att minska skillnaderna i sysselsättning mellan kvinnor och män. Föräldraförmånernas storlek och utformning samt möjligheten att dela ledigheten lika mellan män och kvinnor är också viktig i detta sammanhang. I linje med direktivet om balans mellan arbete och privatliv⁶⁹ kommer EU att fortsätta att främja en jämlik fördelning av ansvaret för vård och arbete.

Tillgången till överkomlig förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet samt långvarig vård och omsorg av god kvalitet har en mycket positiv inverkan på föräldrarnas, särskilt kvinnors, sysselsättningssituation och är en viktig avgörande faktor för klyftan mellan kvinnor och män när det gäller löner och pensioner. I genomsnitt har EU nått Barcelonamålen från 2002 med 33 % av barnen under 3 år i förskoleverksamhet och barnomsorg (35,5 % på EU-27-nivå 2019) och målet på 90 % av barnen från 3 år till grundskoleålder (90 % på EU-27-nivå 2019). Betydande klyftor återstår i många medlemsstater som inte har nått denna nivå, i synnerhet för barn från hushåll med lägre inkomster eller för de yngsta barngrupperna. En översyn av Barcelonamålen kommer att sträva efter att främja uppåtriktad konvergens mellan medlemsstaterna och därigenom öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

Personer med funktionsnedsättning stöter på stora hinder när det gäller utbildning, sysselsättning, socialt skydd, bostäder och hälsa. Utvärderingen av EU:s handikappstrategi 2010–2020⁷⁰ visar att EU i hög grad har bidragit till att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning och till att främja deras rättigheter. På områden som hälsa, sysselsättning, utbildning och kompetens var framstegen dock mer begränsade eller ojämna. På grundval av denna utvärdering och för att ytterligare öka jämställdheten i EU antog kommissionen tillsammans med denna handlingsplan en ny strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning för perioden 2021–2030⁷¹ i linje med målen för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

66/ COM(2020) 152 final av den 5 mars 2020.

67/ COM(2012) 614 final av den 14 november 2012.

68/ COM (2021) 93 av den 4 mars 2021.

69/ Direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019.

70/ SWD(2020) 289 final av den 20 november 2020.

71/ COM(2021) 101 final av den 3 mars 2021.

Kommissionen ska

- under första kvartalet 2021 offentliggöra **en gemensam rapport om tillämpningen av direktivet om likabehandling i arbetslivet och direktivet om likabehandling oavsett ras eller etniskt ursprung** och senast 2022 lägga fram all lagstiftning som krävs för att åtgärda brister, särskilt för att stärka jämställdhetsorganens roll,
- lägga fram **en översyn av Barcelonamålen** för förskoleverksamhet och barnomsorg 2022,
- under fjärde kvartalet 2021 föreslå **lagstiftning för att bekämpa könsrelaterat våld mot kvinnor**, inklusive trakasserier på grund av kön.

Kommissionen uppmuntrar

- medlemsstaterna att påskynda och slutföra förhandlingarna i rådet om kommissionens förslag till ett övergripande **direktiv om likabehandling**⁷²,
- medlemsstaterna att anta och genomföra förslaget till **rådets rekommendation om romers jämlikhet, inkludering och delaktighet**⁷³,
- medlemsstaterna att införliva **direktivet om balans mellan arbete och privatliv** senast i augusti 2022,
- medlemsstaterna att påskynda och slutföra förhandlingarna i rådet om kommissionens förslag till ett **direktiv om kvinnor i styrelser**,
- medlemsstaterna att tillhandahålla tillgänglig och överkomlig förskoleverksamhet och barnomsorg till alla små barn över hela Europa i linje med **rådets rekommendation om förskole- och barnomsorgssystem av hög kvalitet**⁷⁴,
- företagen att införa mekanismer för att **bekämpa diskriminerande praxis** vid rekrytering, urval och befordran samt främja mångfald på arbetsplatsen.

Socialt skydd och social inkludering

Ett värdigt liv

Att främja social inkludering och bekämpa fattigdom är grundläggande värden för vår europeiska livsstil. Fattigdomen har minskat under det senaste årtiondet, men ojämlikheten har inte följt samma trend. Den relativa inkomstsituationen för de mest utsatta har inte förbättrats. Pandemin förvärrar de befintliga ojämlikheterna och tyder på eventuella brister i det sociala skyddets tillräcklighet och omfattning. För att senast **2030 uppnå målet att minska antalet människor som riskerar fattigdom eller social utestängning med minst 15 miljoner** är det nödvändigt med en integrerad strategi för att tillgodose behoven i alla skeden av livet och inrikta sig på de bakomliggande orsakerna till fattigdom och social utestängning.

Att bryta det sociala arvet mellan generationerna börjar med att investera i barn för att minska klyftan mellan barn i nöd och mer välbärgade familjer när det gäller tillgång till viktiga tjänster, främja lika möjligheter för alla barn i EU och förhindra att barn i fattiga familjer blir vuxna som riskerar att hamna i fattigdom. Därför

72/ KOM(2008) 426 slutlig av den 2 juli 2008.

73/ COM(2020) 621 final av den 7 juli 2020.

74/ Rådets rekommendation (2019/C 189/02) av den 22 maj 2019.

behövs riktade nationella åtgärder och investeringar för att ta itu med fattigdom, ojämlikhet och social utestängning bland barn. Kommissionen stöder medlemsstaterna i dessa insatser genom politisk vägledning, inklusive tillhörande landspecifika rekommendationer, för att stärka sysselsättnings- och socialpolitiken, investera i sociala tjänster samt social infrastruktur och använda EU-medel på bästa sätt. Inom det europeiska området⁷⁵ för utbildning kommer det nya initiativet om vägar till en framgångsrik skolgång också att bidra till att frikoppla utbildningsresultat från social, ekonomisk och kulturell status.

Minimiinkomstsystem är avgörande för att ingen ska hamna på efterkälken. Minimiinkomstsystem finns i alla medlemsstater men varierar avsevärt i fråga om deras tillräcklighet, täckning, införande och koppling till aktiveringsåtgärder på arbetsmarknaden och möjliggörande varor och tjänster, inklusive sociala tjänster. I många fall skulle kriterierna för stödberättigande och förmånsnivåerna behöva moderniseras.

Tillgången till överkomliga bostäder är ett växande problem i många medlemsstater, regioner och städer. Hemlösheten ökar i de flesta medlemsstater. Medan en politik för att få slut på hemlösheten endast kan bli framgångsrik genom en skraddarsydd lokal eller regional strategi har många berörda parter efterlyst⁷⁶ en europeisk insats för att få ett slut på hemlösheten i hela EU senast 2030. Energifattigdomen drabbar dessutom nästan 34 miljoner européer som inte har råd att hålla sina hem varma vilket tyder på att många familjer inte har tillgång till bostäder av god kvalitet till rimlig kostnad. Genomförandet av den gröna given genom renoveringsvågen⁷⁷, kommissionens rekommendation om energifattigdom⁷⁸, den framtida översynen av energieffektivitetsdirektivet⁷⁹ samt styrning av och riktlinjer för lokala åtgärder från EU:s observationsgrupp för energifattigdom⁸⁰ kommer att bidra till att minska energifattigdomen och höja bostadskvaliteten, särskilt för medel- och låginkomsthushåll.

Faktisk tillgång till väsentliga tjänster av tillräcklig kvalitet, till exempel vatten, sanitet, hälso- och sjukvård, energi, transport, finansiella tjänster och digital kommunikation, är avgörande för att garantera social och ekonomisk inkludering. Dessa tjänster kan också vara en viktig källa till nya arbetstillfällen. Inkomst, ålder, territoriella ojämlikheter och brist på infrastruktur kan påverka möjligheterna att få tillgång. Investering i grön, digital och social infrastruktur, inklusive via EU:s sammanhållningspolitik, hjälp att förhindra och bekämpa geografisk segregation och ökning av tillgången till allmänna tjänster av god kvalitet. EU:s sektorsvisa politik och regelverk för tjänster av allmänt intresse, som omfattar konsumentskyddsåtgärder, metoder för offentlig upphandling och krav på minimiutbud av tjänster, måste ytterligare stödja medlemsstaternas insatser och bidra till att förbättra tillgången till och tillgängligheten till viktiga varor och tjänster. Kommissionen analyserar för närvarande behovet av att se över den allmänna gruppundantagsförordningen⁸¹ och vägledningen om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse..

Kommissionen ska

- under första kvartalet 2021 föreslå en **EU-strategi för barnets rättigheter och en rådets rekommendation om inrättande av en europeisk barngaranti** för att se till att barn som riskerar fattigdom och social utestängning har faktisk tillgång till viktiga tjänster som hälso- och sjukvård samt utbildning,
- föreslå en **rådsrekommendation om minimiinkomst 2022** för att på ett ändamålsenligt sätt stödja och komplettera medlemsstaternas politik,

75/ COM(2020) 625 final av den 6 maj 2020.

76/ Europaparlamentets resolution 2020/2802(RSP) av den 24 november 2020 om åtgärder mot hemlösheten i EU.

77/ COM(2020) 662 final av den 17 september 2020.

78/ Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1563 av den 14 oktober 2020.

79/ Direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012.

80/ <https://www.energy-poverty.eu/>

81/ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014.

- under andra kvartalet 2021 lansera en **uropeisk plattform för åtgärder mot hemlöshet** för att hjälpa medlemsstater, städer och tjänsteleverantörer att utbyta bästa praxis och identifiera effektiva och innovativa metoder,
- under andra kvartalet 2021 lansera **initiativet för bostäder till ett rimligt pris** med pilotprojekt för 100 renoveringsdistrikt,
- lägga fram **vägledningar om offentlig upphandling av innovativa lösningar och om socialt ansvarsfull offentlig upphandling** under andra kvartalet 2021,
- lägga fram en **EU-rapport om tillgång till väsentliga tjänster** under 2022.

Kommissionen uppmuntrar

- offentliga myndigheter att säkerställa **de sociala skyddsnätens ändamålsenlighet och omfattning** samt **tillgång till möjliggörande tjänster** för behövande,
- nationella, regionala och lokala myndigheter att öka användningen av **socialt ansvarsfulla kriterier vid offentlig upphandling** och främja användningen av dem enligt kommissionens kommande riktlinjer.

Främja hälsa och omsorg

Hälso- och sjukvårdssystemen och systemen för långvarig vård och omsorg har utsatts för betydande påfrestningar under pandemin, vilket har bidragit till de utmaningar som redan finns, till exempel ökande väntetider för hälso- och sjukvård, strukturell personalbrist och ökande ojämlikhet i hälsa. Reformerna och investeringarna i hälso- och sjukvårdssystemen krävs för att öka deras motståndskraft och förmåga att hantera nuvarande och framtida kriser, stärka primärvården och den psykiska hälsan, förbättra tillgången till hälso- och sjukvård av god kvalitet för alla och minska sociala, territoriella och ekonomiska ojämlikheter när det gäller hälsa. Kommissionen stöder medlemsstaterna i dessa insatser genom att tillhandahålla evidensbaserad information och utbyta bästa praxis för att stärka hälso- och sjukvårdssystemen.

I kommissionens meddelande om den europeiska hälsounionen⁸² behandlas hälso- och sjukvårdssystemens motståndskraft, tillgänglighet och ändamålsenlighet i EU. Åtgärderna kommer att förbättra medlemsstaternas förmåga att tillsammans förbereda sig inför samt reagera på framtida hälsokriser och se till att medicinska förnödenheter är tillgängliga, prismässigt överkomliga och innovativa. Kommissionen kommer också att införa åtgärder för att genomföra läkemedelsstrategin för EU⁸³ och Europas plan mot cancer⁸⁴. Nya statistiska verktyg och övervakningsverktyg kan också bidra till att bättre kartlägga ojämlikhet i hälsa och belysa patienternas syn på att förbättra tillgången till hälso- och sjukvård för de mest utsatta.

Den långvariga vården och omsorgens resiliens utsätts också för påfrestningar. Efterfrågan på omsorgstjänster förväntas öka i ett åldrande samhälle medan bristen på kvalitetsstandarder inom vården och bristen på tillgång till tjänster av god kvalitet, även på landsbygden, är ett allvarligt problem i många medlemsstater. En gemensam rapport från kommissionen och kommittén för socialt skydd, som ska offentliggöras under våren 2021, kommer att kartlägga hur de nationella systemen reagerar på dessa utmaningar och peka på områden där det krävs ytterligare arbete för att säkerställa lika tillgång till högkvalitativ och överkomlig långvarig vård och omsorg i hela unionen. Genom grönboken om åldrande⁸⁵ inleddes ett samråd för att identifiera områden där EU-åtgärder kan ge störst mervärde. Reformerna och

82/ COM(2020) 724 final av den 11 november 2020.

83/ COM(2020) 761 final av den 25 november 2020.

84/ COM(2021) 44 final av den 3 februari 2021.

85/ COM(2021) 50 final av den 27 januari 2021.

investeringar i långvarig vård och omsorg ger en möjlighet att öka solidariteten mellan generationerna, skapandet av arbetstillfällen, tryggare arbets- och levnadsmiljöer samt ett bättre utbud av tjänster av god kvalitet.

Kommissionen ska

- föreslå ett **initiativ om långvarig vård och omsorg** 2022 för att fastställa en ram för politiska reformer för att vägleda utvecklingen av hållbar vård och omsorg vid långvarigt vårdbehov som säkerställer bättre tillgång till tjänster av god kvalitet för berörda personer,
- föreslå nya verktyg för att bättre **mäta hinder och brister i tillgången till hälso- och sjukvård** (2021–2022),
- under fjärde kvartalet 2021 lägga fram ett förslag om det **europiska hälsodatabeslutet** för att främja tillgången till hälsodata för bättre hälso- och sjukvård, forskning och beslutsfattande samt främja utveckling, utbyggnad och tillämpning av digitala tjänster för tillhandahållande av hälso- och sjukvård.

Kommissionen uppmuntrar

- medlemsstaterna att investera i **hälso- och sjukvårdspersonal** och förbättra deras arbetsvillkor och tillgång till fortbildning,
- medlemsstaterna att främja **digitaliseringen av sina hälso- och sjukvårdssystem** och ta itu med **ojämlikhet i hälsa**.

Anpassa det sociala skyddet till den nya världen

Många medlemsstater utvidgade det sociala skyddet under pandemin till att omfatta tidigare oskyddade grupper. Dessa exceptionella åtgärder kan vara en inspirationskälla för strukturreformer som förbättrar skyddet av arbetslösa, arbetstagare med atypisk anställning samt egenföretagare och säkerställer en hållbar finansiering av reformerna i linje med rådets rekommendation från 2019 om tillgång till socialt skydd⁸⁶.

Det krävs **ytterligare överväganden om finansieringen av socialt skydd**, särskilt finansieringsmodellerna för att möjliggöra fortsatt solidaritet mellan och inom generationerna, för att säkerställa lika och hållbar tillgång till socialt skydd när det gäller de grupper och risker som omfattas, samtidigt som hänsyn tas till att sociala avgifter och skatter på arbete kan minska med tanke på den krympande befolkningen i arbetsför ålder.

Socialt skydd över nationsgränserna är en förutsättning för en välfungerande inre marknad. Befintliga och nya former av arbetskraftens rörlighet som underlättas av digitaliseringen, från allmänt distansarbete över gränserna till digitala nomader som arbetar på distans över hela EU, kräver sömlös samverkan mellan mobila arbetstagare och förvaltningar samtidigt som risken för fel och bedrägerier minskar. Innovativa lösningar, särskilt digitala sådana, kan underlätta medborgarnas fysiska och virtuella rörlighet, stödja överförbarheten av socialförsäkringsrättigheter och myndigheternas gränsöverskridande kontroll av socialförsäkringskyddet och ta itu med utmaningar i samband med identifieringen av personer för samordning av de sociala trygghetssystemen.

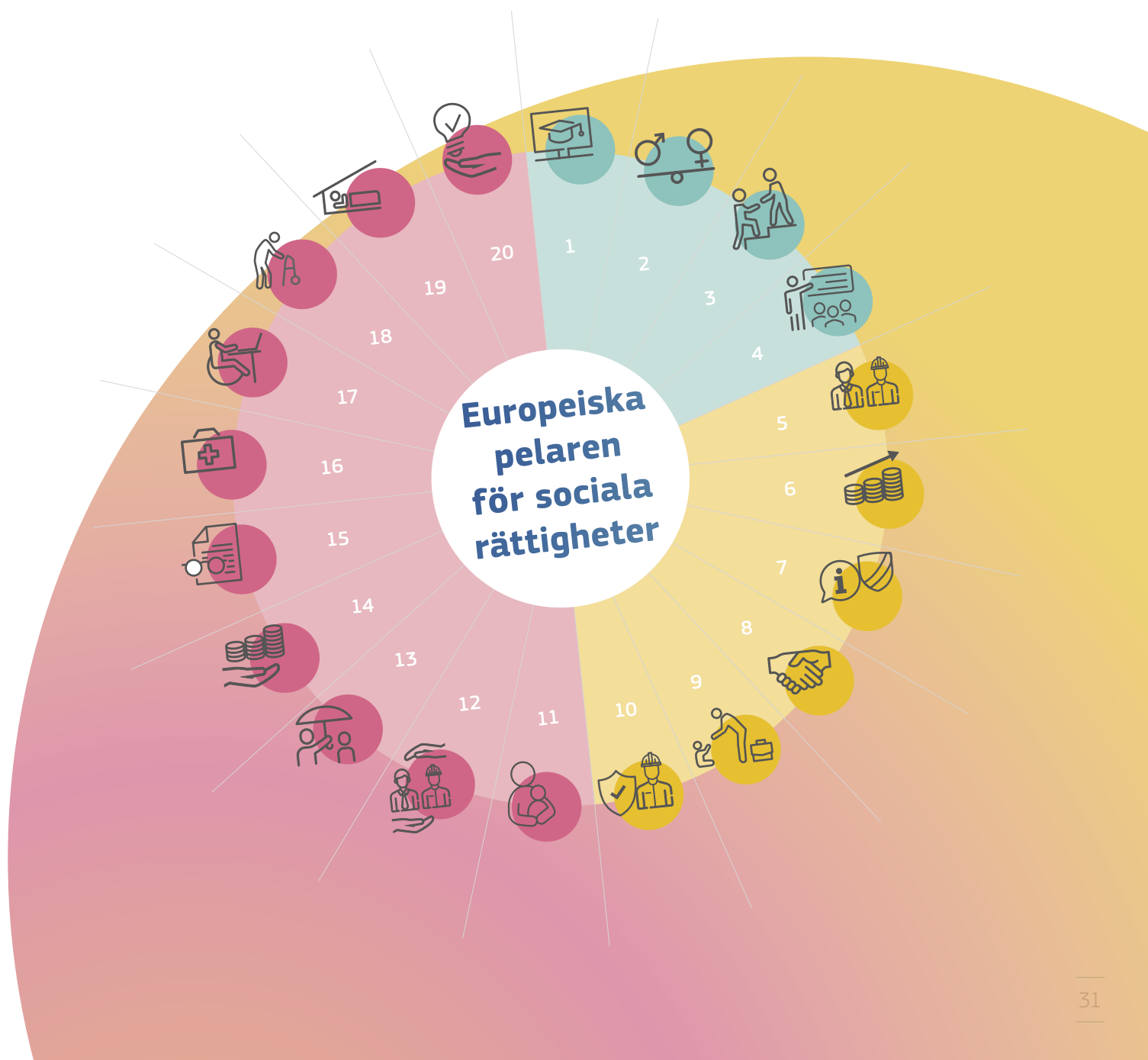
86/ Rådets rekommendation (2019/C 387/01) av den 8 november 2019.

Kommissionen ska

- inrätta en **expertgrupp på hög nivå** för att studera välfärdsstatens framtid, dess finansiering och kopplingar till det föränderliga arbetslivet och lägga fram en rapport senast i slutet av 2022,
- inleda ett pilotprojekt under 2021 för att senast 2023 undersöka en digital lösning för att underlätta interaktionen mellan rörliga medborgare och nationella myndigheter och förbättra möjligheten att överföra socialförsäkringsrättigheter över gränserna (**Europeiska socialförsäkringskortet**) på grundval av initiativet för en tillförlitlig och säker europeisk e-identifiering (andra kvartalet 2021).

Kommissionen uppmanar

- medlemsstaterna att ytterligare utvidga tillgången till socialt skydd i linje med **rådets rekommendation om tillgång till socialt skydd** och att senast den 15 maj 2021 lägga fram sina planer med sina nationella åtgärder.

Gemensamma Insatser För Att Uppnå Resultat

Genomförandet av den europeiska pelaren för sociala **rättigheter** är ett **gemensamt politiskt åtagande och ansvar för EU-institutionerna, nationella, regionala och lokala myndigheter, arbetsmarknadens parter och det civila samhället** som alla har en roll att spela i enlighet med sina befogenheter. EU kommer att stödja denna insats med alla tillgängliga instrument: Ekonomiskt stöd via flera EU-fonder för att investera i rättvis återhämtning och den dubbla gröna och digitala omställningen, främja alla aktörers engagemang, tillhandahålla vägledning och samordning av den nationella ekonomiska politiken och socialpolitiken via den europeiska planeringsterminen, se till att EU-lagstiftningen efterlevs och dra nytta av dess roll som global ledare. **Kommissionen uppmanar alla berörda aktörer att på bästa sätt utnyttja tillgängliga instrument för att påskynda genomförandet av den sociala pelaren.**

Frigörande av sociala investeringar genom EU-fonder

Medlemsstaterna bör fullt ut utnyttja de aldrig tidigare skådade EU-medel som finns tillgängliga för att stödja reformer och investeringar i linje med den europeiska pelaren för sociala rättigheter. EU:s långtidsbudget för 2021–2027 är, tillsammans med återhämtningsinstrumentet NextGenerationEU, det största stimulanspaket som någonsin finansierats genom EU-budgeten. Totalt 1,8 biljoner euro kommer att hjälpa Europa att återhämta sig från covid-19-krisen och bli grönare, mer digitalt och socialt rättvist. .

Ett nytt viktigt finansieringsinstrument inom ramen för NextGenerationEU är faciliteten för återhämtning och resiliens med sin budget på 672,5 miljarder euro. Nationella planer för återhämtning och resiliens utgör en

unik möjlighet att planera och finansiera investeringar och reformer som stöder en återhämtning som är social och inriktad på sysselsättning, samtidigt som de omfattar den gröna och digitala omställningen och genomför de relevanta landspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen⁸⁷. I linje med de sex pelarna i faciliteten för återhämtning och resiliens måste medlemsstaterna i detalj förklara hur deras nationella planer stärker tillväxtpotentialen, skapandet av arbetstillfällen och den ekonomiska, sociala och institutionella motståndskraften, bland annat genom att främja strategier för barn och ungdomar, bidra till jämställdhet och lika möjligheter för alla och mildra krisens ekonomiska och sociala konsekvenser genom att bidra till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och därigenom stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen och konvergensen inom unionen.

Europeiska socialfonden+, med 88 miljarder euro, kommer även i fortsättningen att vara EU:s viktigaste instrument för att stödja genomförandet av den sociala pelaren och nå de tre överordnade EU-mål som föreslås. Genomförandet av principerna i den sociala pelaren och de utmaningar som identifieras i de landspecifika rekommendationer som antas inom ramen för den europeiska planeringsterminen kommer att ligga till grund för medlemsstaternas förberedelser av de operativa programmen inom Europeiska socialfonden+. Med detta nya instrument

- bör minst 25 % av medlen från Europeiska socialfonden+ på nationell nivå användas för att motverka fattigdom och social utestängning, och i de medlemsstater som är hårdast drabbade av barnfattigdom bör minst 5 % av dessa medel investeras i åtgärder mot barnfattigdom. Alla andra bör också tilldela lämpliga belopp för att genomföra den kommande barngarantin. Dessutom kommer alla medlemsstater att behöva avsätta minst 3 % av sin andel av Europeiska socialfonden+ för att bekämpa materiell fattigdom.
- För att ta itu med ungdomsarbetslösheten måste medlemsstaterna avsätta minst 12,5 % för unga som varken arbetar eller studerar om den relativa minskningen i denna grupp ligger över EU-genomsnittet medan alla andra medlemsstater kommer att behöva avsätta ett lämpligt belopp för att genomföra den förstärkta ungdomsgarantin.
- Medlemsstaterna måste avsätta ett lämpligt belopp för kapacitetsuppbyggnad hos arbetsmarknadens parter och organisationer i det civila samhället. 0,25 % av medlen för Europeiska socialfonden+ bör planeras när medlemsstaterna har landspecifika rekommendationer på detta område.

Det kommer dessutom att finnas andra medel för att genomföra pelaren. Eruf kommer att finansiera utveckling för sysselsättning, allmän och yrkesinriktad utbildning samt sociala tjänster. **Fonden för rättvis** omställning kommer att stötta kvalificering i regioner för att möta större socioekonomiska utmaningar på grund av klimatomställningen. **Brexitjusteringsreserven** kommer att bidra till att motverka de ogynnsamma ekonomiska och sociala konsekvenserna av att Förenade kungariket lämnar EU. **React-EU** bidrar med ytterligare 47,5 miljarder euro under 2021 och 2022 för att överbygga klyftan mellan den första nödreaktionen på pandemin och ekonomins långsiktiga återhämtning. **Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter** kommer att fortsätta att stödja arbetstagare som förlorar arbetstillfällen på grund av omstruktureringar.

87/ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_sv#documents

Erasmus+ kommer att mobilisera utbildnings-, ungdoms- och idrottssektorerna för snabb återhämtning och framtida tillväxt samt kommer att främja både grön och digital kompetens. **Instrumentet för tekniskt stöd** kommer att förbättra regeringarnas och de offentliga förvaltningarnas administrativa kapacitet att genomföra reformer inom vart och ett av de tre överordnade målen för sysselsättning, kompetens och social inkludering för 2030. **InvestEU** kommer att uppmuntra privata investeringar som bidrar till sociala mål genom ett särskilt investeringsfönster. Dess hållbarhetssäkring kommer att säkerställa de sociala effekterna av de föreslagna investeringarna och kommer att stödja investeringar i social ekonomi och innovation, social infrastruktur och kompetens. Synligheten för projekt inom den sociala ekonomin kan ökas ytterligare genom fler åtgärder, till exempel ett särskilt märkningssystem. **Horisont Europa** är det största och mest ambitiösa forsknings- och innovationsprogrammet någonsin med en överenskommen total budget på 94 miljarder euro. Programmet syftar till att utveckla ny teknik, innovativa ekonomiska och sociala omvandlingar och åtföljande eller möjliggörande politik och investeringar, bland annat för att stärka den sociala och ekonomiska motståndskraften och hållbarheten. Det nya **programmet EU för hälsa** för 2021–2027 med en budget på 5,1 miljarder euro kommer att stödja uppbyggnad av resilienta hälso- och sjukvårdssystem i EU så att vi är bättre rustade för framtiden. **Asyl-, migrations- och integrationsfonden** kommer att stödja integration och inkludering av migranter.

Medlemsstaterna bör i högre grad använda bedömningar av fördelnings-effekter vid planeringen av hur ekonomiska medel ska fördelas för att bättre kunna beakta hur reformer och investeringar påverkar olika gruppers inkomster och för att öka öppenheten när det gäller budgetars och politikens sociala effekter. Detta kan integreras av de nationella myndigheterna och komplettera kommissionens åtgärder för att främja förbättringar av de offentliga finansernas kvalitet, transparent och rättvisare beskattning och socialt hållbara investeringar och finanser.

Vid sidan av offentliga medel spelar utvecklingen av hållbar finansiering dessutom en nyckelroll när det gäller att mobilisera de privata resurser som krävs för att uppnå hållbara mål. EU har mobiliserat privata investeringar i omställningen till ett klimatneutralt, resurseffektivt och cirkulärt EU. Ett bra exempel är att EU:s första sociala obligationer någonsin har givits ut för att finansiera Sure-lånen. Privata och socialt hållbara investeringar måste också spela en nyckelroll för en rättvis återhämtning. En eventuell utvidgning av EU-taxonomin skulle ge företag och investerare ett tillförlitligt och gemensamt språk för att identifiera socialt hållbara verksamheter och öka insynen på de sociala finansmarknaderna. Omfattningen och potentialen för sådana utvidgningar kommer att studeras och utvärderas. Bättre offentlig rapportering från företag om sociala frågor bör underlätta investeringsflöden till ekonomisk verksamhet med positiva sociala resultat. Bättre företagsrapportering bidrar också till att göra företagen mer ansvariga för sociala och andra konsekvenser för hållbarheten.

Kommissionen ska

- senast i slutet av 2021 anta en **delegerad akt för att fastställa en metod för rapportering av sociala utgifter inom faciliteten för återhämtning och resiliens,**
- under 2022 lägga fram **riktlinjer för medlemsstaterna om ökad användning av förhandsbedömningar av fördelningseffekter** vid budgetering och planering av reformer,

- undersöka möjliga åtgärder som en del av **den förnyade strategin för hållbar finansiering** (mitten av 2021) för att stimulera privata sociala investeringar, senast i slutet av 2021 offentliggöra en rapport om en eventuell **utvidgning av EU:s förordning om taxonomi**⁸⁸ **till att omfatta andra hållbarhetsmål, inklusive sociala mål.**
- föreslå en översyn av **direktivet om icke-finansiell rapportering**⁸⁹ under andra kvartalet 2021 inklusive strängare krav på företagens rapportering om sociala frågor.

Kommissionen uppmuntrar

- medlemsstaterna att utnyttja EU:s finansieringsmöjligheter, **särskilt genom sina nationella planer för återhämtning och resiliens** och sina **operativa program inom Europeiska socialfonden+ och Eruf** för att stödja det nationella genomförandet av den sociala pelaren,
- medlemsstaterna att utnyttja det aldrig tidigare skådade tillfälle som **faciliteten för återhämtning och resiliens** erbjuder för att genomföra de relevanta landspecifika rekommendationerna,
- nationella och regionala myndigheter att göra **förhandsbedömningar av fördelningseffekter** som en del av sina budgetprocesser och bredare politiska processer,
- medlemsstaterna att främja villkoren för **utvecklingen av öppna marknader för sociala investeringar.**

Återhämtningskrafter från alla aktörer

Deltagande av nationella, regionala och lokala myndigheter, arbetsmarknadens parter och det civila samhället är avgörande för att säkerställa engagemang för pelaren. I detta avseende är **en enhetlig och omfattande samordning på nationell nivå avgörande och kan göra skillnad när det gäller att mobilisera alla relevanta nationella aktörers**. Kommissionen kommer att fortsätta att anordna evenemang på EU-nivå för att utvärdera de framsteg som gjorts och fastställa ambitionen för åtgärder på EU-nivå. Alla relevanta aktörer bör organisera kommunikations- och engagemangsverksamhet för att öka medvetenheten om pelaren och främja sociala rättigheter i Europa samt för att samarbeta med medborgarna och alla dem som arbetar direkt med genomförandet av pelarens principer.

Det är viktigt att också stärka dialogen mellan arbetsmarknadens parter på nationell nivå och EU-nivå. Arbetsmarknadens parter spelar en viktig roll när det gäller att mildra pandemins effekter, upprätthålla återhämtningen och hantera framtida förändringar på arbetsmarknaden. Det krävs förstärkta insatser för att stödja kollektivförhandlingarnas täckning och förhindra att arbetsmarknadsparternas medlemskap och organisationstäthet minskar. Under samrådet inför denna handlingsplan betonade arbetsmarknadens parter från alla delar av Europa behovet av att stödja dialogen mellan arbetsmarknadens parter på nationell nivå, bland annat genom att stärka sitt deltagande i relevant politik och sin kapacitet samt förbättra sin kontakt med nya sektorer, unga och personer som arbetar via plattformar.

Kommissionen ska

- främja kommunikationsverksamhet och **engagemangsprocessen med alla relevanta aktörer för att säkerställa** medvetenhet och gemensamt engagemang för pelaren,

88/ Rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020.

89/ Direktiv 2014/95/EU av den 22 oktober 2014.

- efter samråd med arbetsmarknadens parter 2021⁹⁰ lägga fram **ett initiativ till stöd för dialogen mellan arbetsmarknadens parter på EU-nivå och nationell nivå** under 2022. Initiativet kommer att omfatta lanseringen av ett nytt pris för innovativa metoder för dialog mellan arbetsmarknadens parter, ett informations- och besöksprogram för unga framtida ledare för arbetsmarknadens parter, översyn av den branschvisa dialogen mellan arbetsmarknadens parter på EU-nivå och en ny stödjande ram för avtal mellan arbetsmarknadens parter på EU-nivå.

Kommissionen uppmuntrar

- nationella myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra relevanta aktörer att organisera **kommunikation och engagemang** genom att samla in och utbyta bästa praxis i hela Europa,
- medlemsstaterna att organisera en **samordningsmekanism för att säkerställa att alla berörda parter på nationell nivå** deltar i genomförandet av pelaren,
- medlemsstaterna att uppmuntra och skapa förutsättningar för att **kollektivförhandlingarna och dialogen mellan arbetsmarknadens parter ska fungera bättre och mer ändamålsenligt**,
- offentliga myndigheter att ytterligare **stärka dialogen mellan arbetsmarknadens parter** och samråda med arbetsmarknadens parter när de utformar relevant politik och lagstiftning,
- de europeiska arbetsmarknadsparterna att bidra till en framgångsrik omvandling av Europas arbetsmarknader genom att förhandla fram ytterligare avtal på EU-nivå.

Förstärkt samordning och övervakning

Medlemsstaterna bör på bästa sätt använda den europeiska planeringsterminen som relevant väletablerad ram för att samordna ekonomiska, sysselsättningsrelaterade och sociala reformer och investeringar så att människor och deras välbefinnande står i centrum. Sedan 2018 har pelarens principer integrerats i hela den europeiska planeringsterminen. Medlemsstaterna bör rapportera om genomförandet av pelaren i sina nationella reformprogram. De landsspecifika rekommendationerna – som bygger på de fyra dimensionerna miljöhållbarhet, produktivitet, rättvisa och makroekonomisk stabilitet som fastställs i den årliga strategin för hållbar tillväxt – kommer att fortsätta att ge vägledning om genomförandet av pelarens principer på nationell nivå, bland annat genom relevant EU-finansiering. Som nämnts ovan kommer EU:s överordnade mål att bidra till att styra nationell och regional politik och reformer på områdena sysselsättning, kompetens och sociala frågor. Under de kommande åren kommer den europeiska planeringsterminen också att möjliggöra en samordnad övervakning av genomförandet av planerna för återhämtning och resiliens.

Som ett viktigt övervakningsverktyg som används i den europeiska planeringsterminen föreslår kommissionen en översyn av den sociala resultattavlan så att pelaren i större utsträckning omfattas. Vid sidan av de överordnade målen kommer integreringen och uppdateringen av de befintliga indikatorerna att bidra till att mäta framstegen mot pelarens principer på ett mer övergripande sätt och övervaka genomförandet av de politiska åtgärder som föreslås i denna handlingsplan. Förslaget till en uppdatering av den sociala resultattavlan, som också är kopplad till FN:s mål för hållbar utveckling, presenteras i bilaga 2 till denna handlingsplan (dess analytiska underlag beskrivs i det åtföljande arbetsdokumentet).

90/ Se även rapporten från Andrea Nahles, särskild rådgivare till kommissionsledamoten med ansvar för sysselsättning och sociala rättigheter: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9916&furtherNews=yes&pre-view=chJldkVtcGxQb3JOYWwhMjAx-MiAyMTVwcmV2aWV3>

I utvidgningsländerna kommer den uppdaterade sociala resultattavlan att användas i processen för det ekonomiska reformprogrammet för att övervaka framstegen i genomförandet av pelaren under förutsättning att uppgifter finns tillgängliga.

Den gemensamma sysselsättningsrapporten kommer att fokusera på relevanta principer i pelaren och innehålla en djupare analys av hur de genomförs på EU-nivå och nationell nivå med utgångspunkt i den reviderade sociala resultattavlan. Medlemsstater kommer att bjudas in att rapportera regelbundet inom sina nationella reformprogram om genomförande och om politiska initiativ som förutses ta bort klyftorna.

Slutligen kommer **socialstatistikens aktualitet** också att förbättras ytterligare till följd av den nyligen antagna förordningen om integrerad europeisk socialstatistik⁹¹ och tidiga uppskattningar av fattigdom och ojämlikhet. Kommissionen kommer att fortsätta att uppmuntra medlemsstaterna att förbättra insamlingen av uppgifter uppdelade efter ras eller etniskt ursprung i linje med EU:s handlingsplan mot rasism. I samarbete med de övriga EU-institutionerna kommer kommissionen också att fortsätta att **förbättra och utveckla tillförlitliga och internationellt jämförbara indikatorer för att mäta och övervaka människors välbefinnande** i unionen med hänsyn tagen till det landsspecifika sammanhanget och det arbete som utförs av andra relevanta internationella aktörer.

Kommissionen ska

- fortsätta att genom den **europeiska planeringsterminen** styra de nationella reformerna och investeringarna, bland annat i genomförandet av planerna för återhämtning och resiliens, på ett sätt som främjar genomförandet av principerna i den sociala pelaren,
- enas **om en reviderad version av den sociala resultattavlan** med medlemsstaterna under 2021 så att den bättre återspeglar de politiska prioriteringar och åtgärder som anges i denna handlingsplan,
- **utvidga tillämpningsområdet och fördjupa analysen av den gemensamma sysselsättningsrapporten** och anordna särskilda evenemang för att presentera framstegen med genomförandet av pelaren.

Genomförande, tillämpning och efterlevnad av EU:s sociala regelverk

EU:s sociala regelverk är inte bättre än dess genomförande. Många av dem som deltog i samrådet till stöd för denna handlingsplan betonade vikten av bättre genomförande, tillämpning och efterlevnad av EU:s befintliga social- och arbetsrättsliga regelverk. En närmare och mer regelbunden dialog med medlemsstaterna kan underlätta ett snabbt införlivande av EU:s rättsliga instrument, förbättra kvaliteten på genomförandet av dem och förhindra att överträdelseförfaranden inleds senare. Samtidigt kommer kommissionen att sträva efter att intensifiera sina insatser om medlemsstaterna inte fullgör sina skyldigheter enligt EU-lagstiftningen.

Kommissionen ska

- förbättra **samarbetet med medlemsstaterna när det gäller EU:s social- och arbetsrättsliga regelverk** med fokus på införlivande och genomförande och utbyte av bästa praxis.

91/ Rådets förordning (EU) 2019/1700 av den 10 oktober 2019.

Kommissionen uppmantrar

- medlemsstaterna att stödja och stärka **arbetsmiljöinspektionernas kapacitetsuppbyggnad** i arbetet med att övervaka genomförandet av unionens regelverk.

EU som en ansvarsfull global ledare

Pelaren är vägledande för EU:s internationella åtgärder på det sociala området och bidrar därigenom till att bekräfta EU:s roll som en ansvarsfull global ledare. Kommissionen arbetar för att skapa lika villkor i hela världen där konkurrensfördelar inte är till nackdel för de mest utsatta. Å ena sidan agerar EU inom ett multilateralt system som bygger på internationella normer och som EU och/eller dess medlemsstater ansluter sig till. Å andra sidan är pelaren ett vägledande verktyg för våra bilaterala förbindelser med externa partner, inklusive partnerländerna inom grannskapspolitik och utvidgning. I pelaren bekräftas de höga sociala standarder som EU står för.

För att stärka dialogen med västra Balkan, främja genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter⁹² och minska de sociala skillnaderna mellan medlemsstaterna och västra Balkan kommer kandidatländer och potentiella kandidatländer vid behov att inkluderas i relevanta åtgärder, plattformar, arbetsgrupper och möten. Instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) kommer att tillhandahålla ökad finansiering för utveckling av humankapitalet och ett flaggskeppsinitiativ för att genomföra ungdomsgarantisystem i syfte att ta itu med den höga andelen unga som varken arbetar eller studerar i regionen⁹³.

EU kommer att fortsätta att främja anständiga arbetsvillkor och social inkludering i hela världen genom att samarbeta med partnerländer, särskilt inom Internationella arbetsorganisationen (ILO) och genom sin handels- och utvecklingspolitik, hållbar upphandling och finansiering samt insyn i företag och hållbar företagsstyrning. I linje med uppmaningen i rådets slutsatser om mänskliga rättigheter och anständigt arbete i globala leveranskedjor⁹⁴ kommer kommissionen att ta upp den sociala dimensionen av internationella åtgärder som svar på pandemin, klimatförändringarna, ny teknik och FN:s Agenda 2030⁹⁵. Som medlem av G7- och G20-forumen främjar EU en hållbar och inkluderande ekonomisk återhämtning som skulle gynna alla människor i alla länder.

Kommissionen ska

- anta **ett meddelande om anständiga arbetsvillkor i hela världen** under andra kvartalet 2021 med en övergripande översikt över EU:s relevanta verktygslåda och en plan för en EU-strategi för att främja den sociala dimensionen i internationella åtgärder,
- under andra kvartalet 2021 anta ett initiativ om **hållbar företagsstyrning**.

Kommissionen uppmantrar

- medlemsstaterna att främja **internationella arbetsnormer, anständiga arbetsvillkor och social inkludering i hela världen** och att arbeta för att uppnå FN:s Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling i nära samarbete med arbetsmarknadens parter och det civila samhället,
- utvidgningsländerna att fortsätta att anpassa sig till EU:s sociala normer och politik, särskilt genom processen för det **ekonomiska programmet och reformprogrammet**, på sin väg mot konvergens i EU.

92/ COM(2020) 14 final av den 14 januari 2020.

93/ COM(2020) 641 final av den 6 oktober 2020.

94/ 13512/20 av den 1 december 2020.

95/ KOM(2006) 249 slutlig av den 25 maj 2006.

Nästa Steg

I handlingsplanen föreslås åtgärder på EU-nivå för det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, för att bygga ett starkare socialt Europa för rättvisa omställningar och återhämtning. För att EU-medborgarna till fullo ska kunna åtnjuta rättigheterna och principerna i pelaren krävs det till största delen åtgärder på nationell, regional och lokal nivå. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och andra relevanta aktörer liksom regionala och lokala myndigheter samt det civila samhällets organisationer att sätta de höga sociala standarder som återspeglas i pelaren i centrum för de investeringar och reformer som driver återhämtningen från covid-19-pandemin. Vårt gemensamma mål är att investera i nuvarande och framtida generationer av européer så att de och Europa som helhet kan blomstra genom social innovation och mångfald trots förändringar och motsättningar.

Det sociala toppmötet i Porto den 7–8 maj 2021, som anordnades av det portugisiska ordförandeskapet, kommer att ge tillfälle att på högsta politiska nivå bekräfta åtagandet och ambitionen att sätta människorna i främsta rummet i Europas återhämtning och därefter.

För att stödja genomförandet av denna handlingsplan uppmanar kommissionen EU-institutionerna, de nationella parlamenten, arbetsmarknadens parter och det civila samhället att regelbundet anordna gemensamma politiska debatter för att utvärdera framstegen mot ett starkt socialt Europa senast 2030.

Kommissionen kommer att **se över handlingsplanen under 2025**. Översynen kommer att ligga till grund för ytterligare åtgärder på EU-nivå i syfte att uppnå EU:s mål för 2030.

BILAGA 1:

KOMMISSIONENS HUVUDÅTGÄRDER

BILAGA 2: DEN REVIDERADE SOCIALA RESULTATTAVLAN

	Huvudindikatorer	Sekundära indikatorer	Mål för hållbar utveckling (globalt mål)
Lika möjligheter	<p>Vuxnas deltagande i utbildning under de senaste 12 månaderna**</p> <p>Andel unga med högst grundskoleutbildning</p> <p>Digitala färdigheter</p> <p>Andel unga som varken arbetar eller studerar (15–29 år)</p> <p>Skillnad i sysselsättning mellan kvinnor och män</p> <p>Förhållande mellan övre och undre inkomstkvintil (S80/S20)</p>	<p>Andel med högskoleutbildning</p> <p>Otillräckliga studieresultat (inklusive digitala färdigheter**)</p> <p>Lågutbildade vuxnas deltagande i utbildning**</p> <p>Andel arbetslösa vuxna som nyligen deltagit i utbildning**</p> <p>Skillnad i otillräckliga studieresultat mellan den nedre och den övre fjärdedelen av det socioekonomiska indexet (Pisa)**</p> <p>Skillnad i deltidsarbete mellan kvinnor och män</p> <p>Ojusterad löneskillnad mellan kvinnor och män</p> <p>Inkomstandel för de fattigaste 40 % av befolkningen (globalt mål)**</p>	<p>4. God utbildning för alla</p> <p>5. Jämställdhet</p> <p>10. Minskad ojämlikhet</p>
Rättvisa arbetsvillkor	<p>Sysselsättningsgrad</p> <p>Arbetslöshet</p> <p>Långtidsarbetslöshet</p> <p>Tillväxt i hushållens reala disponibla bruttointkomst per capita</p>	<p>Arbetskraftsdeltagande</p> <p>Ungdomsarbetslöshet</p> <p>Anställda på sitt nuvarande arbete, efter varaktighet</p> <p>Övergångar från visstidsanställning till tillsvidareanställning</p> <p>Andel ofrivilligt visstidsanställda**</p> <p>Arbetsolyckor med dödlig utgång per 100 000 arbetstagare (globalt mål)**</p> <p>Förvärvsarbetande som riskerar fattigdom</p>	<p>8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>
Socialt skydd och social inkludering	<p>Risk för fattigdom eller social utestängning</p> <p>Risk för fattigdom eller utestängning för barn (0–17 år)**</p> <p>Effekter av sociala transfereringar (utom pensioner) när det gäller att minska fattigdom</p> <p>Skillnad i sysselsättning för personer med funktionsnedsättning**</p> <p>Andel med hög boendeutgift i förhållande till disponibel inkomst**</p> <p>Barn under tre år i formell barnomsorg</p> <p>Andel som enligt egen uppgift har icke tillgodosedda vårdbehov</p>	<p>Fattigdomsrisk</p> <p>Allvarlig materiell och social fattigdom</p> <p>Andel som bor i hushåll med mycket låg arbetsintensitet</p> <p>Andel som bor i bostäder med allvarliga brister (ägarbebodda respektive hyrda)</p> <p>Medianvärde för fattigdomsklyftan**</p> <p>Andel förmånstagare [andel i åldersgruppen 18–59 år som får någon form av förmån (utom förmåner vid ålderdom) i den befolkning som löper risk för fattigdom]**</p> <p>Sammanlagda utgifter för sociala förmåner efter ändamål (% av BNP): socialt skydd, hälso- och sjukvård, utbildning, långvarig vård och omsorg**</p> <p>Andel som får arbetslöshetsförmåner [av korttidsarbetslösa]**</p> <p>Andel som får långvarig vård och omsorg**</p> <p>Aggregerad ersättningskvot för pensioner</p> <p>Andel som inte har råd med tillräcklig uppvärmning av bostaden (globalt mål)**</p> <p>Dimensionen Uppkoppling i indexet för digital ekonomi och digitalt samhälle</p> <p>Barn från tre år till obligatorisk grundskoleålder i formell barnomsorg**</p> <p>Patientavgifter</p> <p>Friska levnadsår vid 65 år: kvinnor och män</p> <p>Standardiserade dödstal för hälsopolitiskt åtgärdbar och sjukvårdsrelaterad åtgärdbar dödlighet (globalt mål)**</p>	<p>1. Ingen fattigdom</p> <p>3. Hälsa och välbefinnande</p>

** Ny indikator jämfört med den nuvarande versionen av resultattavlan (inom parentes anges det sammanhang där den för närvarande används).

Anm. – Den sociala resultattavlans indikatorer fördelade efter åldersgrupp, kön, födelseland, funktionsnedsättning kommer vid behov att användas för att komplettera analysen.

BILAGA 3: PROKLAMATION AV PRINCIPERNA I DEN SOCIALA PELAREN VID TOPPMÖTET I GÖTEBORG 2017

1. Utbildning och livslångt lärande

Var och en har rätt till god, inkluderande utbildning och livslångt lärande för att bibehålla och tillägna sig färdigheter som tillåter att man deltar fullt ut i samhället och framgångsrikt klarar övergångar i arbetslivet.

2. Jämställdhet

- Lika behandling och lika möjligheter för kvinnor och män måste säkerställas och främjas på alla områden, även när det gäller deltagande på arbetsmarknaden, anställningsvillkor och karriärutveckling.
- Kvinnor och män har rätt till lika lön för likvärdigt arbete.

3. Lika möjligheter

Oberoende av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, ålder eller sexuell läggning har var och en rätt till lika behandling och lika möjligheter när det gäller anställning, socialt skydd, utbildning och tillgång till varor och tjänster som erbjuds allmänheten. Lika möjligheter för underrepresenterade grupper ska främjas.

4. Aktiva arbetsmarknadsåtgärder

- Var och en har rätt att få individanpassat stöd i rätt tid för att förbättra sina utsikter till anställning eller egenföretagande. I detta ingår rätten att få hjälp med att söka arbete, utbilda eller omskola sig. Var och en har rätt att överföra intjänade socialförsäkrings- eller utbildningsrättigheter vid övergången mellan olika anställningar.
- Unga människor har rätt till fortbildning, lärlingstid, praktik eller ett bra arbetserbjudande inom fyra månader från det att de blivit arbetslösa eller slutat en utbildning.
- Arbetslösa har rätt till individanpassat, kontinuerligt och aktivt stöd. Långtidsarbetslösa har rätt till en ingående, individuell bedömning senast vid 18 månaders arbetslöshet.

5. Trygg och anpassningsbar anställning

- Oberoende av anställningsförhållandets form och varaktighet har arbetstagare rätt till rättvis och lika behandling när det gäller arbetsvillkor, tillgång till social trygghet och utbildning. Övergång till olika tillsvidareanställningar ska främjas.
- I överensstämmelse med lagstiftning och kollektivavtal ska den flexibilitet arbetsgivare behöver för att anpassa sig snabbt till förändringar i ekonomiska förhållanden säkerställas.
- Innovativa arbetsformer som säkerställer goda arbetsvillkor ska främjas. Entreprenörskap och egenföretagande ska uppmuntras. Yrkesrörlighet ska underlättas.
- Anställningsförhållanden som leder till otrygga arbetsvillkor ska förhindras, inklusive genom förbud mot missbruk av atypiska anställningsformer. Eventuella provanställningar ska ha rimlig varaktighet.

6. Lön

- Arbetstagare har rätt till en rättvis lön som tillåter en värdig levnadsstandard.
- En tillräcklig minimilön ska säkerställas, så att arbetstagaren med familj kan tillgodose sina behov med hänsyn till nationella ekonomiska och sociala förhållanden, samtidigt som tillgången till sysselsättning och incitament att söka arbete upprätthålls. Fattigdom bland förvärvsarbete ska förhindras.
- All lönesättning ska ske genomsynligt och förutsägbart i enlighet med nationell praxis och med respekt för arbetsmarknadsparternas oberoende.

7. Information om anställningsvillkor och skydd i händelse av uppsägning

- a. När anställningen börjar har arbetstagare rätt till skriftlig information om sina rättigheter och skyldigheter i enlighet med anställningsförhållandet, inbegripet om provanställning.
- b. Före eventuell uppsägning har arbetstagare rätt till information om skälen och till en rimlig uppsägningstid. De har rätt att hänvända sig till verksam och opartisk tvistlösning samt, i händelse av omotiverad uppsägning, rätt till omprövning, inklusive lämplig kompensation.

8. Dialog mellan arbetsmarknadsparterna och arbetstagarnas inflytande

- a. Arbetsmarknadsparterna ska höras om utformningen och genomförandet av den ekonomiska politiken och sysselsättnings- och socialpolitiken i enlighet med nationell praxis. De ska uppmanas att förhandla och sluta kollektivavtal i frågor som är relevanta för dem, samtidigt som deras oberoende och rätt till kollektiva åtgärder respekteras. När det är lämpligt ska avtal slutna mellan arbetsmarknadsparterna genomföras på unions- och medlemsstatsnivå.
- b. Arbetstagare eller deras företrädare har rätt att bli informerade och hörda i god tid om sådant som är relevant för dem, särskilt om överlåtelse, omstrukturering och sammanslagning av företag och om kollektiva uppsägningar.
- c. Stöd till ökad förmåga för arbetsmarknadsparter att främja den sociala dialogen ska uppmanas.

9. Balans mellan arbete och privatliv

Föräldrar och människor med omsorgsansvar har rätt till lämplig ledighet, flexibla arbetsformer och tillgång till omsorgstjänster. Kvinnor och män ska ha lika tillgång till särskild ledighet för att ta sitt omsorgsansvar, och de ska uppmanas att använda ledigheten jämlikt.

10. Hälsosam, säker och välanpassad arbetsmiljö samt dataskydd

- a. Arbetstagare har rätt till en hög skydds nivå för hälsa och säkerhet i arbetet.
- b. Arbetstagare har rätt till en arbetsmiljö som passar för deras yrkesverksamhet och som tillåter dem att förlänga deras deltagande på arbetsmarknaden.
- c. Arbetstagare har rätt till skydd för sina personuppgifter kopplade till anställningen

11. Barnomsorg och stöd för barn

- a. Barn har rätt till överkomlig förskoleverksamhet och barnomsorg av god kvalitet.
- b. Barn har rätt att bli skyddade mot fattigdom. Barn från mindre gynnade förhållanden har rätt till särskilda åtgärder som ger dem lika möjligheter.

12. Socialt skydd

Oberoende av anställningsförhållandets form och varaktighet har arbetstagare och, när deras förhållanden är jämförbara, egenföretagare rätt till lämplig social trygghet.

13. Arbetslöshetsförmåner

Arbetslösa har rätt till lämpligt aktiveringsstöd från offentliga arbetsförmedlingar för att komma in på eller tillbaka till arbetsmarknaden och lämpliga arbetslöshetsförmåner under en rimlig tid i enlighet med sina avgiftsinbetalningar och nationella regler för stödberättigande. Förmånerna får inte vara ett negativt incitament för snabb återgång till sysselsättning.

14. Minimiinkomst

Var och en som saknar tillräckliga resurser har rätt till passande minimiinkomstförmåner, som ska säkerställa ett värdigt liv under livets alla skeden, och verklig tillgång till hjälpande varor och tjänster. För dem som kan arbeta bör minimiinkomstförmånen kombineras med incitament att komma in på eller tillbaka till arbetsmarknaden.

15. Åldersinkomst och ålderspension

- a. Pensionerade arbetstagare och egenföretagare har rätt till en pension som motsvarar deras avgiftsinbetalningar och som säkerställer en tillräcklig inkomst. Kvinnor och män ska ha lika möjligheter att förvärva pensionsrättigheter.
- b. Var och en i hög ålder har rätt till resurser som säkerställer ett värdigt liv.

16. Hälso- och sjukvård

Var och en har rätt att i rätt tid få överkomlig, förebyggande vård och medicinsk behandling av god kvalitet.

17. Inkludering av personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning har rätt till inkomststöd som säkerställer ett värdigt liv, tjänster som hjälper dem att delta på arbetsmarknaden och i samhället samt en arbetsmiljö som anpassad till deras behov.

18. Långvarig vård och omsorg

Var och en har rätt till överkomliga tjänster av god kvalitet inom långvarig vård och omsorg, särskilt hemvård och lokalt förankrad vård.

19. Boende och stöd för hemlösa

- a. Subventionerade bostäder och bostadsbidrag ska finnas för dem som behöver det.
- b. Utsatta människor har rätt till lämplig hjälp och skydd mot tvångsavhysning.
- c. Lämpligt boende och lämpliga tjänster ska erbjudas hemlösa för att främja social inkludering.

20. Väsentliga tjänster

Var och en har rätt till väsentliga tjänster av god kvalitet, inklusive vatten, sanitära anläggningar, energi, transporter, finansiella tjänster och digitala kommunikationer. Stöd för tillgång till sådana tjänster ska finnas för dem som behöver det.

Kontakta EU

Besök

Det finns hundratals Europa direkt-kontor i hela EU. Hitta ditt närmaste kontor på https://europa.eu/european-union/contact_sv.

Telefon eller mejl

Tjänsten Europa direkt svarar på dina frågor om EU. Kontakta tjänsten på något av följande sätt:

- Ring det avgiftsfria telefonnumret 00 800 6 7 8 9 10 11 (en del operatörer kan ta betalt för samtalet).
- Ring telefonnumret +32 22999696.
- Mejla via webbplatsen (https://europa.eu/european-union/contact_sv).

EU-information

På nätet

På webbplatsen Europa finns det information om EU på alla officiella EU-språk (https://europa.eu/european-union/index_sv).

EU-publikationer

Ladda ned eller beställ både gratis och avgiftsbelagda EU-publikationer (<https://publications.europa.eu/sv/publications>). Om du behöver flera kopior av en gratispublikation kan du kontakta Europa direkt eller ditt lokala informationskontor (https://europa.eu/european-union/contact_sv).

EU-lagstiftning och andra rättsliga handlingar

Rättsliga handlingar från EU, inklusive all EU-lagstiftning sedan 1952, finns på alla officiella EU-språk på EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>).

Öppna data från EU

På EU:s portal för öppna data (<http://data.europa.eu/euodp/sv>) finns dataserier från EU. Dataserierna får laddas ned och användas fritt för kommersiella och andra ändamål.

Europeiska kommissionen är inte ansvarig för eventuella följder av vidareutnyttjandet av denna publikation.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2021

© Europeiska unionen, 2021

Vidareutnyttjandet av Europeiska kommissionens handlingar regleras enligt kommissionens beslut 2011/833/EU av den 12 december 2011 om vidareutnyttjande av kommissionens handlingar (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39). Om inte annat anges får detta dokument vidareutnyttjas enligt villkoren i licensen Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Detta innebär att vidareutnyttjande är tillåtet förutsatt att källa anges på lämpligt sätt liksom eventuella förändringar.

Tillstånd för användning eller mångfaldigande av delar som inte ägs av Europeiska unionen kan behöva sökas direkt från respektive upphovsrättsinnehavare.

All images © European Union, unless otherwise stated. Icons © Shutterstock © Flaticon – all rights reserved.

Europeiska unionens
publikationsbyrå

Print ISBN 97892-76-30765-5
PDF ISBN 97892-76-30764-8

doi:10.2767/150111
doi:10.2767/945578

KE-09-21-008-SV-C
KE-09-21-008-SV-N